

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM
2014-2016**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Roman Strakatý

Vzdělávání a rozvoj zaměstnanců Policie ČR

Praha 2016

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER'S COMBINED STUDIES

2014-2016

DIPLOMA THESIS

Roman Strakatý

**The training and development of employees
of the Police of the Czech Republic**

Prague 2016

The Diploma Thesis Work Supervisor:

doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a uvádím je v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své diplomové práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 28. 2. 2016

Roman Strakatý

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu diplomové práce, panu doc. PhDr. Jaroslavu Veteškovi, Ph.D., za velmi vstřícné a odborné konzultace a cenné rady, které mi ochotně poskytl při psaní předložené práce.

Anotace

Diplomová práce pojednává o systémech vzdělávání a rozvoje zaměstnanců/příslušníků Policie ČR a nových možnostech v rámci mezinárodního policejního vzdělávání. První část přináší teoretické poznatky z oblasti učení a vzdělávání policistů. Předkládá metody a formy způsobu vzdělávání, které se využívají u Policie ČR, a pojednává o mezinárodních vzdělávacích institucích bezpečnostních složek. Druhá část je věnována praktickým ukázkám aplikace v oblasti vzdělávání a rozvoje zaměstnanců u Policie ČR v návaznosti na první část diplomové práce.

Klíčové pojmy

Andragogika, celoživotní vzdělávání, mezinárodní vzdělávání, odborná příprava, Policie ČR, profesní příprava, vzdělání, vzdělávání dospělých, vzdělávací systém

Abstract

The thesis focuses on training and development systems of employees/officers of the Czech Police and new opportunities within the international police training. The first part brings theoretical findings related to the learning and development of police officers. It presents methods and forms of training used by the Czech Police and focuses on international training institutions for security forces. The second part is dedicated to practical examples of application in the field of training and development of Czech Police employees as a follow-up to the first part of the thesis.

Key terms

Andragogy, lifelong education, international education, training, Police of the Czech Republic, professional training, education, adult education, educational system

OBSAH

ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1. VÝZNAM VZDĚLÁNÍ A VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ	10
1.1 Role vzdělání a vzdělávání policistů	12
1.2 Celoživotní vzdělávání policistů.....	14
2. VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ V ČESKÉ REPUBLICE	18
2.1 Vzdělávací systém Policie České republiky	18
2.2 Policejní akademie ČR	22
2.3 Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze	23
2.4 Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově	24
2.5 Vzdělávací zařízení Pardubice.....	25
2.6 Kriminalistický ústav Praha.....	26
2.7 Vysokoškolské vzdělávání	28
2.8 Reformy policejního vzdělávání.....	29
3. ODBORNÁ PŘÍPRAVA POLICISTŮ.....	31
3.1 Organizovaný zločin.....	32
3.2 Drogová kriminalita.....	35
3.3 Extremismus	37
4. NOVÉ MOŽNOSTI A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ....	39
4.1 Mezinárodní spolupráce ve vzdělávání	39
4.2 CEPOL (European Police College)	42
4.2.1 CEPOL - Common Curricula	44
4.2.2 CEPOL - European Police Exchange Programme.....	45
4.3 MEPA(Mitteleuropäische Polizeiakademie)	47
4.4 IACA - International Anti-Corruption Academy	49
4.5 Marshall Center	51
4.6 EU - China Police Training Project	52

II. PRAKTICKÁ ČÁST	56
5. PŘÍKLADY Z PRAXE VE VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ	
POLICIE ČR	56
5.1 Příslušníci Policie ČR v zahraničních mírových misích.....	56
5.2 Slovenští policejní učitelé v KÚP	58
5.3 Seminář CEPOLu k tématu Community policing	60
5.4 Výměnný program CEPOL	62
5.5 Setkání účastníků v projektu ISEC v Brně	63
5.6 Posttraumatická péče pro příslušníky bezpečnostních sborů – vzdělávání českých odborníků.....	64
5.7 Jazyková stáž	65
5.8 V Praze proběhla největší evropská konference forenzních věd ..	66
5.9 Speciální kurz MEPA 2015	67
6. KOMPARATIVNÍ ANALÝZA.....	68
6.1 Dotazník – zajišťování vzdělávání v policejních sborech	68
6.2 Dotazník – vyšší policejní vzdělání.....	78
6.3 Shrnutí výsledků a vyhodnocení analýzy	81
ZÁVĚR.....	85
SOUPIS POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ	87
1) Tištěné zdroje	87
2) On-line zdroje	89
PŘÍLOHY	I

Úvod

Policejní práce je službou občanům. Policista 21. století musí být vysoce profesionální, má vysoký osobní etický standard, disponuje motivací a kvalifikací pro svou specifickou činnost. Policie není pouze represivní složkou státu, tj. jejím úkolem není pouze dohled nad dodržováním zákonů a různých předpisů nebo vyhlášek, ale i služba veřejnosti. Měla by ve všech svých činnostech naplňovat heslo **„Pomáhat a chránit.“**

„Bezpečnostní systém, v celém jeho rozsahu i struktuře, naplňují lidé. Lidé jsou nejvýznamnějším činitelem každé organizace, její výkonnosti, spolehlivosti a důvěryhodnosti. Jejich kvalita je dána úrovní osobních schopností a znalostí personálu, stupněm profesionální připravenosti a rozsahem získaných zkušeností.“¹

Stejně tak je nutné, aby i policisté byli na svou práci dostatečně připraveni. Tak, aby mohli úspěšně plnit svou celospolečenskou roli, získali si respekt a uznání lidí. Dnešní policista musí být nejen vysoce morální a etický, ale musí mít značný celospolečenský rozhled. K tomuto lze dospět soustavným celoživotním vzděláváním. Každý policista je osobně odpovědný za svoji odbornou připravenost k výkonu služby.

Téma méj diplomové práce jsem si zvolil vzhledem k mé dlouholeté profesní kariéře u Policie ČR. Problematika vzdělávání zaměstnanců policie mě profesně zajímá. Proto bych chtěl využít svého studijního zaměření k popisu a posouzení systému vzdělávání policejního sboru České republiky.

Práce se skládá ze dvou částí. První část, je věnována všeobecným aspektům vzdělávání a současnému vzdělávacímu systému Policie České republiky a možnostem dalšího vzdělávání policistů. Druhá tzv. praktická část přináší příklady z praxe ze vzdělávání policistů.

¹ KARAFFA, V. *Vzdělávání v bezpečnostním systému České republiky*, Vojenské rozhledy, 2014, roč. 23 (55), č. 4, s. 63-74, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 [online]. [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: www.vojenskerozhledy.cz

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. VÝZNAM VZDĚLÁNÍ A VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ

„V odborném významu je vzdělávání to, co se označuje termínem edukace, tedy proces řízeného učení a vyučování, k němuž dochází typicky v edukačním prostředí školy nebo v jiném edukačním prostředí. Z hlediska společnosti je vzdělávání jednou z nezbytných podmínek jejího přežití a vývoje.“²

Vzdělání a vzdělávání policistů vychází ze současného personálního stavu policejního sboru a nároků na jejich kvalifikaci. Cílem je stanovit systém, který poskytne kvalifikace pro odborný a profesionální výkon práce policistů. Vytvoření podmínek a systémů přípravy policistů, vedoucí ke komplexnímu výkonu veřejné služby.

„Profesionální připravenost personálu jednotlivých institucí tvořících bezpečnostní systém ČR patří mezi základní atributy požadované výkonnosti a efektivity činnosti příslušné instituce i celého systému. Příprava personálu zahrnuje tři vzájemně neoddělitelně propojené oblasti – výcvik, výchovu a vzdělávání.“³

Výcvik vede k osvojení praktických dovedností potřebných k výkonu služebních povinností a bývá většinou v kompetenci jednotlivých institucí a pracovišť. Výchova je pak z pohledu požadavků stanovených příslušnou institucí chápána jako dlouhodobá, cílevědomá, plánovitá a všestranná činnost, směřující k přeměně tělesných, duševních, morálních a etických vlastností jedince na úroveň, která je státem a společností požadována po příslušnících ozbrojených složek a státních

² PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2012. 1. vyd. 294 s. ISBN 978-80-247-3960-1.

³ KARAFFA, V. *Vzdělávání v bezpečnostním systému České republiky*, Vojenské rozhledy, 2014, roč. 23 (55), č. 4, s. 63-74, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 [online]. [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: www.vojenskerozhledy.cz

zaměstnancích. A nakonec vzdělávání jako proces osvojování znalostí, dovedností a postojů.

Vzdělávání v České republice v oblasti bezpečnosti má bohužel velmi složitý a členitý systém. Vzdělávání odborníků v této oblasti je rozděleno do mnoha studijních oborů, které jsou méně či více spojeny s oborem bezpečnosti.

V této části je vhodné se nejprve seznámit se základními andragogickými pojmy, ze kterých vychází podstata policejního vzdělávání, tj. vzdělávání zaměstnanců Policie ČR.

Vzdělávání dělíme na:

- Podnikové neboli firemní
- Profesní
- Doplnkové (adicionální)

Podnikové neboli firemní vzdělávání zajišťuje organizace (firma), jde o souhrn výchovných a vzdělávacích aktivit. Podnikové vzdělávání má za úkol snížit či nejlépe odstranit rozdíl mezi nynější kvalifikací zaměstnanců a požadavky na plnění pracovních povinností dané organizace (firmy). Cílem tohoto vzdělávání je prohloubit, doplnit a rozšířit kvalifikaci zaměstnanců, v některých případech i zcela změnit.

Profesní vzdělávání je vzdělávání, které jedinec doplňuje v průběhu aktivního života. Jsou to všechny formy profesního a odborného vzdělávání. Posláním je rozvíjet schopnosti a znalosti, nezbytné a požadované pro uplatnění se na trhu práce. Jde o důležitou a podstatnou vazbu, která je přímo úměrná na uplatnění v rámci organizace (profesní zařazení).

Doplnkové (adicionální) vzdělávání, jak jeho název napovídá, slouží k doplnění dovedností a znalostí, dovedností určitého povolání. V některých případech je tohle vzdělání potřeba pro získání kompetencí k požadovanému pracovnímu výkonu (získání certifikátu či osvědčení). Doplnkové vzdělávání by mělo vybavit jedince specifickými dovednostmi a znalostmi, potřebné k jeho rozvoji.

„Jan Průcha ve své knize vyjadřuje názor, že idea celoživotního učení a vzdělávání je především spojnici mezi pedagogikou a andragogikou. V podstatě se to dá vyjádřit tak, že obě vědy mají tentýž předmět, tj. vzdělávání lidí v průběhu celého jejich života a odlišují se jen druhem subjektů procházejících celoživotním vzděláváním a příslušnými formami tohoto vzdělávání.“⁴

Nový pohled na problematiku dalšího profesního vzdělávání přináší kniha Jaroslava Mužíka⁵, který je mnoholetým odborníkem v oblasti andragogiky a profesního vzdělávání dospělých.

1.1 Role vzdělání a vzdělávání policistů

„Policista musí být nejen kvalifikovaný a profesionální, ale disponující i vysokým etickým standardem.“⁶

Významnou součástí celoživotního učení je profesní vzdělávání, které je důležitým prostředkem k získávání potřebných profesních kvalifikací. Systém celoživotního vzdělávání policistů je významným prvkem pro plnění kvalifikačních předpokladů a pro obsazování a výkon jednotlivých policejních funkcí. Oblast kvalifikace policistů ovlivnilo zejména přijetí zákona č. 361/2003 Sb. O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Je zde stanovena povinnost splňovat stupeň vzdělání již před ustanovením na služební místo a dále stanovení základní povinnosti příslušníka Policie ČR prohlubovat svoji odbornost, potřebnou pro zastávané služební místo.

Vzdělávání policistů je členěno na kvalifikační přípravu a další odbornou přípravu. Strukturu tohoto vzdělávání stanoví policejní

⁴ PRŮCHA, J. Přehled pedagogiky: Úvod do studia oboru. Praha: Portál, 2006. 2. vyd. 272 s. ISBN 80-7178-944-5.

⁵ MUŽÍK, J. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 1. Vyd. 263 s. ISBN: 978-80-7357-738-4

⁶ *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky*. In: . Praha, 2008, MV-1651-1/VO-2008

prezident. Příslušníci Policie ČR tak udržují a prohlubují svou kvalifikaci získanou pro výkon zastávaného služebního místa.

Klíčovým prostředkem je samotná motivace policistů, se dále vzdělávat. Touto motivací je získání lepší profesní pozice nebo i pouhé udržení zastávaného služebního místa. Podle Mužíka⁷ je vlastní motivace neboli sebe motivace nejvýznamnějším předpokladem pro efektivnost učení a vzdělávání. Nejlepších výsledků v učení dosahují ti jedinci, kteří jsou schopni přesně si uvědomit priority a důvody svého vzdělávání.

Podle Šugára, Borské a Lukáčové⁸ je motivací pro další vzdělávání i to, jak je vzdělání uznávané a ceněné. Ochota investovat svůj čas a peníze do dalšího vzdělávání přímo souvisí s tím, zda získané odborné vědomosti a dovednosti budou hmatatelným způsobem uznávány, tj. že budou oceněny finančně (zvýšením příjmu), profesně (postupem v zaměstnání, v profesní kariéře) nebo zvýšením společenského postavení či získání společenského uznání.

Vzdělávání pracovníků a zaměstnanců je v dnešní moderní organizaci zcela nezbytná součást firemní strategie. Rozvojem lidí a aspekty neustále se učící organizace se ve své práci zabývá František Hroník⁹. Naopak vzdělávání pracovníků z perspektivy strategického a kompetenčního přístupu přináší publikace Hany Bartoňkové¹⁰, která tak usnadňuje orientaci v prostředí.

Příslušník Policie ČR 21. století již nemůže být pouhým středoškolsky vystudovaným člověkem, ale je třeba, aby se stal odborníkem své profese. Zvyšují se nároky na úroveň znalostí a schopností policistů, a s tím roste i tendence policistů se vzdělávat. Faktorem, který tento trend významně ovlivňuje, je i nabídka vzdělávání

⁷ MUŽÍK, J. *Andragogická didaktika*. Praha: Codex Bohemia, 1998. 1. vyd., 271 s. ISBN 80-85963-52-3.

⁸ŠUGÁR, J., BORSKÁ, I., LUKÁČOVÁ, A. *Distanční vzdělávání v podmínkách Policejní akademie ČR v Praze: možnosti a perspektivy*. Brno: Tribun EU, 2008. 1. vyd., 166 s. ISBN 978-80-7399-667-3.

⁹HRONÍK, F. *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*. Praha: Grada, 2006. 1. vyd. 240 s. ISBN: 978-80-247-1457-8

¹⁰BARTOŇKOVÁ, H. *Firemní vzdělávání*. Praha: Grada, 2010. 1. vyd. 208 s. ISBN: 978-80-247-2914-5

a celoživotního učení. Policisté si dnes zvyšují své vzdělání nejen v rámci svého odborného působení v různých odborných kurzech a seminářích, ale i v rámci vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělávání. Práce policisty je postavena na zvládnutí specifických úkonů a činností, na něž musí být ve všech ohledech připraven. Příprava pro činnost policisty tak nese nároky na jedince, který jako policista musí tyto dovednosti získat a k tomu mu napomáhá především studium. Příprava spočívá jednak v teoretické rovině (formální učení), tak v rámci praktické přípravy a výcviku (zážitkové a odborné učení), ale i znalosti a vědomosti a zkušenosti získané při každodenním pracovním životě (informální učení).

1.2 Celoživotní vzdělávání policistů

Koncepce celoživotního učení umožňuje získávat rovnocenné kvalifikace a kompetence kdykoliv během života.

Celoživotní vzdělávání je účelná činnost související s učením, která usiluje o zdokonalení dovedností a odborných znalostí, kterou jedinec průběžně realizuje. Stále více se však preferuje pojem celoživotní učení na místo vzdělávání, děje se tak z důvodu, že tento pojem učení více vystihuje zodpovědnost za získávání a zdokonalování dovedností a schopností je přenesena na jednotlivce.

Podle Průchy, Walterové a Mareše¹¹ jde v celoživotním vzdělávání o koncepci, založenou na potřebě permanentní kultivace člověka, jeho rozvoje a poznání ve všech obdobích života.

„Prioritním požadavkem policejní práce jako služby občanovi jsou sociální (profesní) kompetence policistů. Základem pochopitelně zůstává požadavek vysoké profesionálnosti, kvalifikovanosti, motivace a vysokého etického standardu policistů (humanizace policejní práce). Dosažení požadovaných profesních kvalit není možné pouze získáváním vědomostí. Těžiště kvalifikační přípravy spočívá ve formování dovedností

¹¹ PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995. 1. vyd. 293 s. ISBN 80-7178-029-4.

a získávání profesních kompetencí (propojování formálního tj. institucionálního a neformálního vzdělávání, uplatňováním nových didaktických metod a technologií).“¹²

Celoživotní učení není náhodným objevem, ale je úzce propojeno se změnami, které přináší současná doba, v níž žijeme.

Nejnižším akceptovatelným vzděláním zaměstnanců Policie ČR je středoškolské s maturitou, s tímto vzděláním pracuje u Policie ČR 70% všech zaměstnanců.

„Potřeba celoživotního vzdělávání příslušníků Policie ČR vychází z následujících skutečností:

- policejní povolání je v současnosti svou přípravou, výkonem a zabezpečením koncipováno jako celoživotní zaměstnání,*
- příprava na výkon tohoto zaměstnání a zejména obnova a upevňování znalostí a dovedností musí být orientována dlouhodobě,*
- právní postavení příslušníka Policie ČR je dáno zařazením na služební místo, které vyžaduje příslušný stupeň vzdělání, požadavek oboru nebo zaměření vzdělání, jsou-li pro služební místo stanoveny a další odborný požadavek,*
- pro Policii ČR i jednotlivého policistu je výhodné, když získaný stupeň vzdělání a zejména další odborné požadavky jsou využívány pro plnění úkolů co nejdéle,*
- právní normy i poznatky bezpečnostních věd, které příslušník Policie ČR uplatňuje v praktickém výkonu služby, se postupně mění, doplňují, zpřesňují, zdokonalují, vznikají nové metody kriminalistické praxe apod.*
- k tomu, aby příslušník policie dokázal ve službě využívat nejnovějších poznatků, je nutné mu vytvořit podmínky pro vzdělávání po celou dobu výkonu služby.*“¹³

¹² BORSKÁ, I. Několik poznámek k reflexi nové vzdělávací reality v podmínkách Policie ČR a resortu vnitra. S. 107-109. IN: Perspektivy vysokoškolského vzdělávání policie: mezinárodní konference, 4. 12. 2007. Praha: Police history, 2008. 1. vyd., 142 s. ISBN 978-80-86477-41-1.

V současné době probíhá vzdělávání a odborná profesní příprava policistů podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

První koncepce celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky a resortu vnitra Ministerstva vnitra, byla zpracována na základě usnesení vlády ze dne 3. ledna 2001 č. 28 ke zprávě O výchově k lidským právům v České republice. Tato koncepce nastolila nové pojetí policejní práce, tj. policejní práce je službou občanovi, založené na profesionálním a kvalifikovaném výkonu motivovaného policisty disponujícího etickým standardem. Spolu s tímto byl v roce 2005 přijat Etický kodex Policie České republiky, který byl následně aktualizován v roce 2009 a 2011.

Systém vzdělávání policistů zajišťuje v České republice nejen vzdělání, ale i získání odborné kvalifikace, které jsou potřeba k zastávání funkce, ale i ke kariérnímu růstu. To vše zajistila konce celoživotního vzdělávání policistů v ČR, která byla schválena v červenci roku 2008.

„Základní systém vzdělávání českých policistů vychází z těchto principů:

- *rovného přístupu pro všechny policisty,*
- *obsahy, formy a metody přípravy vycházejí z objektivizovaných a závazně stanovených požadavků na výkon konkrétních činností stanovených pro zastávanou funkci a ze zásad vzdělávání dospělých,*
- *celoživotního vzdělávání, jež obsahuje systém ověřování kvality a efektivity,*
- *zavedení systému přenosu nejnovějších poznatků z výkonu policejních činností do policejních škol,*

¹³ ŠUGÁR, J., BORSKÁ, I., LUKÁČOVÁ, A. *Distanční vzdělávání v podmínkách Policejní akademie ČR v Praze: možnosti a perspektivy*. Brno: Tribun EU, 2008. 1. vyd., 166 s. ISBN 978-80-7399-667-3. S. 17.

- *vytvoření podmínek pro vyžadování osobní odpovědnosti policisty za připravenost k výkonu služby, včetně zavedení motivačních prvků,*
- *provázanosti se systémem personální práce,*
- *vzdělávání policistů s využitím rezortní školské soustavy, policejních výcvikových zařízení a subjektů, mimorezortních vzdělávacích zařízení,*
- *zahraniční spolupráce, distančního vzdělávání a informačních technologií.* ¹⁴

Významným přínosem přípravy policistů se nově stalo úzké sepětí s policejní praxí, došlo k integraci výuky a zefektivnění modelové výuky. S využitím moderní taxonomie vzdělávacích cílů a kompetenčního přístupu, došlo ke zpracování rámcových vzdělávacích programů pro odbornou přípravu policistů, a tyto jsou systematicky zapracovány do jednotlivých školních vzdělávacích programů, které jsou aplikovány na jednotlivých školách MV. Tyto vzdělávací programy jsou vytvářeny na základě profilu absolventů a přesně definují, jakými kompetencemi mají jednotliví policisté být vybaveni.

„Základní filosofie vzdělávání policistů:

- *policejní práce musí být vždy službou občanovi, založená na zákaznickém principu,*
- *nová image policisty, policista musí být nejen vysoce profesionální, kvalifikovaný, motivovaný, ale i disponující vysokým etickým standardem,*
- *vzdělávání policistů musí být založeno na kompetenčním přístupu,*
- *každý policista je osobně odpovědný za svoji odbornou připravenost k výkonu služby,*

¹⁴ *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky.* In: . Praha, 2008, MV-1651-1/VO-2008

- *společně se systémem zajišťujícím povinné plnění kvalifikačních požadavků budovat i systém podporující vzdělávání policistů v širším spektru odborných znalostí.*¹⁵

Systém vzdělávání zahrnuje:

- kvalifikační přípravu
 - a) studium k získání stupně vzdělání
 - b) studium k získání zaměření vzdělání
 - c) studium k získání dalšího odborného požadavku
 - d) studium ve specializační přípravě
- další odbornou přípravu
- přípravu na vykonání služební zkoušky
- systém manažerského vzdělávání.

2. VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ V ČESKÉ REPUBLICE

2.1 Vzdělávací systém Policie České republiky

*„Každé vzdělávání určité profesní skupiny, aby mělo smysl a dosáhlo v požadovaném čase stanovených výsledků a cílů, musí mít nastaven určitý systém.“*¹⁶

Povinné vzdělávání policistů ČR je v současné době upraveno obecně závaznými právními předpisy a interními akty řízení Ministerstva vnitra a Policejního prezidia Policie České republiky.

Zde jsou některé z nich:

- nařízení Ministra vnitra č. 65/2007 o vzdělávání příslušníků Policie České republiky a zaměstnanců v pracovním poměru

¹⁵ *Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky.* In: . Praha, 2008, MV-1651-1/VO-2008

¹⁶ STRAKATÝ, R. *Nové přístupy ke vzdělávání a rozvoji zaměstnanců – aplikace u Policie ČR.* Praha, 2014. Bakalářská práce. Univer. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D.

k České republice se zařazením v Policii České republiky nebo v Ministerstvu vnitra ČR v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra ČR,

- zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,
- zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
- nařízení Ministra vnitra č. 37/2013 o vzdělávání v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra a v dalších vzdělávacích zařízeních,
- nařízení Ministra vnitra ČR č. 81/1999 o školních policejních střediscích.

Institucionální zabezpečení v oblasti profesní přípravy zajišťují řídicí a koncepční subjekty. V gesci Ministerstva vnitra je to Odbor vzdělávání a správy policejního školství, který zajišťuje výkon vymezené působnosti delegované na ministerstvo v oblasti státní správy v oboru středního, vyššího odborného a vysokého policejního školství a útvarem ministerstva působícím v oblasti vnitřní správy. Dalším podřízeným subjektem je Policejní prezidium ČR, kde tuto činnost vykonává Odbor personální práce a vzdělávání, který odpovídá především za plnění úkolů v oblasti řízení a výkonu personální práce a vzdělávání v Policii ČR.

Systém policejního vzdělávání je řízen Odborem bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání v úzké spolupráci s Odborem vzdělávání PP ČR. Tento systém obsahuje Policejní akademii ČR – vysokou školu sloužící k dosažení stupně vzdělání v bakalářském programu, dále nabízí magisterské a doktorandské studium. Počet studujících ve všech akreditovaných programech je cca 2300 studentů, z toho 1700 policistů. Dalšími v řadě jsou tři vyšší policejní školy v Praze, Opatovicích a Holešově s detašovanými pracovišti v Praze-Ruzyni, Brně a Jihlavě, kdy celkový počet absolventů ve všech typech vzdělávacích programů škol je cca 12 000 ročně. Následuje osm školních

policejních středisek, kde reálnou výukovou kapacitu tvoří cca 800 policistů, celkový počet absolventů je cca 14 000 policistů ročně. Nejmenší v tomto výčtu jsou čtyři výcviková střediska PČR se specializací v oblasti služební kynologie a hipologie.

Dne 13. prosince 2012 ministr vnitra schválil opatření podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, kterými byly ke dni 31. prosince 2012 zrušeny organizační složky státu: Školské účelové zařízení MV v Praze-Ruzyni, Vyšší policejní škola MV v Brně a Vyšší policejní škola MV v Jihlavě. Součástí jednotlivých opatření bylo i rozhodnutí o právním nástupnictví, tedy o převzetí veškerých práv a závazků rušených školských zařízení, včetně převzetí studentů vyššího odborného studia a studujících v rezortních kurzech. V místě dislokace rušené školy či školního účelového zařízení zůstávají kapacitně redukované detašované pracoviště školy nástupnické. V souvislosti s těmito změnami nese od 1. ledna 2013 Vyšší policejní škola MV v Pardubicích název, Vyšší policejní škola MV pro kriminální policii. V současné době je toto zařízení nově koncipováno a zařazeno do vnitřní složky policejního vzdělávání a nyní nese název – Vzdělávací zařízení Pardubice.

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy byl zřízen k 1.7.2015, nařízením Ministerstva vnitra č. 67/2008, kterým se zřizují útvary Policie České republiky s celostátní působností. Jde o organizační článek Policie České republiky, který je ve vymezeném rozsahu kontrolním, odborným, metodicko-řídícím a výkonným pracovištěm. Tento útvar zajišťuje odborné vzdělávání, které je nezbytné pro výkon policistů. Za stanovených podmínek útvar řídí policejní vzdělávání, služební přípravu a policejní sport.

„Útvarem policejního vzdělávání a služební přípravy jsou zabezpečovány zejména následující činnosti:

- *stanovuje koncepci policejního vzdělávání, služební přípravy a policejního sportu*

- *stanovuje a aplikuje systém odborného vzdělávání příslušníků policie a zaměstnanců*
- *vykonává analytickou, plánovací, metodickou, kontrolní a koordinační činnost pro oblast policejního vzdělávání, služební přípravy a policejního sportu*
- *metodicky vede a koordinuje činnost školních policejních středisek a odborů služební přípravy krajských ředitelství policie při zajišťování policejního vzdělávání a služební přípravy*
- *metodicky vede a koordinuje policejní sport, organizuje policejní mistrovství a mezinárodní soutěže*
- *připravuje, schvaluje a realizuje vzdělávací programy a vzdělávací projekty a komplexně zabezpečuje policejní vzdělávání*
- *zajišťuje služební přípravu, včetně prověrek ze služební přípravy policistů*
- *spolupracuje s Ministerstvem vnitra, s vyššími a středními policejními školami Ministerstva vnitra, Policejní akademii České republiky v Praze a dalšími organizačními složkami státu, ke kterým Ministerstvo vnitra vykonává zřizovatelské funkce, při zajišťování policejního vzdělávání realizované v těchto školách*
- *zajišťuje za Policii ČR mezinárodní policejní vzdělávání a spolupracuje s Ministerstvem vnitra při prosazování zájmů policie v mezinárodních vzdělávacích agenturách*
- *připravuje projekty spolufinancované zejména z mimorozpočtových zdrojů v oblasti policejního vzdělávání, služební přípravy a policejního sportu.*¹⁷

¹⁷ Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. In: *Policie ČR* [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-policejního-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx>

2.2 Policejní akademie ČR

Policejní akademie ČR¹⁸ je výkonný vzdělávací subjekt podřízený Ministerstvu vnitra ČR. Podle zákona č. 111/1998 Sb. byla zřízena jako státní vysoká škola, která působí jako vzdělávací a vědecká instituce poskytující bakalářské, magisterské a doktorandské studium ve studijním programu „bezpečnostně právní studia“ a vysokoškolský bakalářský a magisterský stupeň vzdělání ve studijním programu „veřejná správa“ obor „bezpečnostní management ve veřejné správě“.

Policejní akademie je státní vysoká škola univerzitního typu. Policejní akademie je nejvýznamnějším pedagogickým a vědecko-výzkumným vzdělávacím zařízením Ministerstva vnitra České republiky. Hlavním posláním PA je vysokoškolská příprava specialistů pro vybrané policejní a další bezpečnostní činnosti a obory. Policejní akademie zajišťuje vysokoškolskou přípravu odborníků, jejichž kvalifikaci nelze vzhledem ke specializaci zajistit na jiných vysokých školách. Ke studiu jsou přijímáni i studenti, kteří nejsou ve služebním poměru příslušníka Policie České republiky. Absolventi studia PA naleznou uplatnění zejména v resortu MV ČR, v rámci obecní a městské policie, v soukromých bezpečnostních službách, u Vojenské policie, Celní správy MF ČR, atd., a to zejména v řídicích funkcích a specializovaných profesích.

Standardní dobou studia bakalářských studijních programů jsou tři roky, studia magisterského studijního programu pak dva roky. Studium je vedeno formou denního presenčního studia nebo distančního studia. Studium je ukončeno státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je i obhajoba příslušné bakalářské nebo diplomové práce.

Výuka na Policejní akademii ČR obsahuje i studijní předmět Policie evropských zemí, který je specifickým předmětem. Obsahově je

¹⁸ Místo PA ČR v Praze v systému vzdělávání je dáno zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Podle tohoto zákona PA ČR poskytuje zájemcům terciární vzdělávání v bakalářském, magisterském a doktorském studijním programu. Celoživotní vzdělávání je na PA ČR uskutečňováno v souladu s § 60 odst. 1 tohoto zákona.

zaměřený na obecnou policejní bezpečnostní problematiku v Evropě, formy a prostředky mezinárodní policejní spolupráce, jednak v rámci výkonu policejní činnosti, tak v oblasti bezpečnostní vědy, výzkumu a vzdělávání. Studenti jsou seznamováni s aktuálním vývojem a trendy v bezpečnostní a policejní činnosti. Pozornost je věnována mezinárodní policejní spolupráci, zejména pak spolupráci v Evropě (resp. Evropské unii). Cílem studijního předmětu "Policie evropských zemí" je poskytnout systém znalostí, který studentům umožní pochopit genezi, formy a nutnost mezinárodní policejní spolupráce včetně aktivit České republiky a Evropské unie.

2.3 Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze

Hlavním posláním Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Praze je profesně připravit policisty a policistky pro výkon funkcí na útvarech Policie České republiky. VPŠ a SPŠ MV v Praze je organizační složkou státu. Škola má akreditaci pro odborné vzdělávání ve studijních oborech „Bezpečnostně právní činnost“ a „Dopravně bezpečnostní činnost.“ Zajišťuje studium v kvalifikačním kurzu základní odborné přípravy příslušníků Policie České republiky a podle konkrétních požadavků i v rekvalifikačních, inovačních či doplňkových kurzech. Pro potřeby Ministerstva vnitra a Policie České republiky realizuje vzdělávání zaměstnanců MV a jazykové kurzy.

Na základě pokynu ministra vnitra č. 30 ze dne 29. června 2012 se Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze stává s účinností od 1. ledna 2013 nástupnickou organizací Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Jihlavě.

„Areál VPŠ a SPŠ MV v Praze se rozkládá na ploše 13,5 ha. Se svými 64 kmenovými učebnami, 98 specializovanými učebnami, 3 tělocvičnami, plaveckým bazénem, saunou a kulturním domem patří k největším školám v resortu vnitra České republiky. Má celkovou kapacitu 1100 studujících a účastníků kurzů a 107 vyučujících. Je školou

UNESCO a Fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.¹⁹

2.4 Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově je nedílnou součástí systému policejního školství a svou velikostí a rozsahem činnosti patří mezi tři největší policejní školy v České republice.

Výchovně vzdělávací působení VPŠ a SPŠ MV v Holešově je realizováno ve vzdělávacích programech: VOŠ, čtyřleté maturitní vzdělávání, základní odborná příprava policistů, další vzdělávání policistů a jazykové vzdělávání. Škola získala akreditaci vzdělávacího programu vyšší odborné školy „Bezpečnostně právní činnost.

„Maturitní vzdělávání realizuje škola v oboru bezpečnostně právní činnost, ve čtyřletém studiu pro absolventy základních škol, které je ukončeno maturitní zkouškou. Základní odborná příprava policistů je hlavním vzdělávacím programem v délce 9 měsíců. Tento druh studia absolvují všichni nově přijatí policisté v různých specializacích. Škola jako jediná zabezpečuje výuku ve specializaci pro cizineckou policii. Další odborná příprava je zaměřena na posílení efektivního rozvoje profesionality policistů, na aplikaci nových progresivních metod práce policie ověřených zahraničními zkušenostmi a na zavádění nových informačních technologií do práce policie. Jazykové vzdělávání je poskytováno formou intenzivních jazykových kurzů, zaměřených na odbornou terminologii, která vychází z praktického výkonu policejní služby.“²⁰

¹⁹ Oddělení policejního vzdělávání. In: *Ministerstvo vnitra: VPŠ a SPŠ MV* [Intranet]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-06]. Dostupné z: <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

²⁰ Oddělení policejního vzdělávání. In: *Ministerstvo vnitra: VPŠ a SPŠ MV* [Intranet]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-06]. Dostupné z: <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

2.5 Vzdělávací zařízení Pardubice

VZ Pardubice je specializovaným pracovištěm, které zabezpečuje ucelený systém odborného vzdělávání pracovníků služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR. Hlavním cílem vzdělávacího zařízení je poskytovat odborné vzdělávání na vysoké profesionální úrovni podle potřeb praxe. Jde o vzdělávací zařízení, které je zapojeno do systému celoživotního vzdělávání v rámci resortu MV.

Zabezpečuje výuku v rámci základní odborné přípravy policistů, kvalifikační přípravu, jazykovou přípravu a další odbornou přípravu. Vzdělávací programy jsou zpracovány podle aktuálních potřeb výkonných útvarů Policie ČR tak, aby vytvářely ucelený systém celoživotního odborného vzdělávání policistů útvarů SKPV, kriminalistických techniků a jiných policejních služeb.

Střediska specializovaného výcviku zabezpečují s celostátní působností odbornou přípravu v úzce specializovaných činnostech spadajících do věcné působnosti organizačních článků Policejního prezidia:

- pyrotechnického odboru,
- odboru hipologie a kynologie,
- oddělení speciálních potápěčských činností.

Potřebnou kvalifikaci pro pyrotechniky a pracovníky letecké služby, mediální tréninky top managementu a kvalifikační přípravu pracovníků preventivních a informačních skupin zajišťují mimorezortní subjekty. Tyto činnosti se nazývají expertní.

Na všech typech policejních škol a vzdělávacích zařízeních je mimo jiné kladen důraz na zvyšování psychické odolnosti a právního vědomí, dále na komunikační dovednosti a zkvalitňování dovedností v používání donucovacích prostředků a služební zbraně. Na prověrky ze

střelecké a kondiční přípravy a z přípravy k používání donucovacích prostředků je určeno několik desítek hodin.

2.6 Kriminalistický ústav Praha

Kriminalistický ústav Praha Policie České republiky (KÚP) je vrcholným kriminalistickotechnickým a znaleckým pracovištěm policie. Součástí jeho činnosti je i vzdělávání zaměřené na výchovu a certifikaci nových pracovníků, tzv. kriminalistických znalců. Pracovníci KÚP provádějí v rámci resortu Ministerstva vnitra i lektorskou činnost.

V září roku 2008 byla schválena koncepce a vymezeny kompetence ve znalecké a kriminalistickotechnické činnosti, kdy byla Kriminalistickému ústavu Praha dána zodpovědnost a věcná gesce za odborné vzdělávání pracovníků kriminalistickotechnických a znaleckých pracovišť Policie ČR (odborné kriminalistické techniky a expertiz krajských ředitelství policie a KÚP), a to v rámci policejního vzdělávání a vzdělávacích programů, které se dotýkají kriminalistickotechnické činnosti.

Systém vzdělávání Kriminalistického ústavu Praha je možné rozdělit do dvou základních linií:

1. Vzdělávání zaměřené na kvalifikační přípravu a další odbornou přípravu kriminalistických znalců a kriminalistických techniků.
2. Vzdělávání zaměřené na další odbornou přípravu, školení, kurzy a instrukčně metodická zaměstnání.

„Podle Bandase se vzdělávání kriminalistických znalců uskutečňuje v souladu se závazným pokynem policejního prezidenta č.145 ze dne 25. listopadu 2010, o odborné způsobilosti k vykonávání znalecké a kriminalistickotechnické činnosti. Základem ve vzdělávání kriminalistických znalců, je kvalifikační kurz v délce trvání osmi týdnů, realizovaný ve spolupráci s Policejní akademií České republiky v Praze. Vzdělávání kriminalistických techniků je realizováno v rámci

*kvalifikačního kurzu v délce 12 týdnů, který se provádí ve Vzdělávacím zařízení v Pardubicích.*²¹

KÚP Praha provádí zajištění vzdělávací aktivity ve vztahu k jiným subjektům v rámci Policie České republiky, kde vytvořila specializovaný kurz „Zajišťování dat a výpočetní techniky“ realizovaný ve spolupráci s Úřadem služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia, pro specializovaná pracoviště SKPV.

V rámci své lektorské činnosti provádí pracovníci KÚP školení učitelů předmětových oddělení kriminalistiky vyšších policejních škol MV ke kriminalistickotechnické činnosti. V poslední řadě pak pracovníci KÚP provádějí odborná školení pro kolegy z Akademie věd České republiky a Justiční akademie Ministerstva spravedlnosti České republiky.

Jednou ročně je připraveno a realizováno instrukčně metodické zaměstnání kriminalistických techniků, kde jsou představeny nejlepší poznatky z praxe na místě činu, realizuje se výměna zkušeností z práce na místě činu a ujednovení postupů při zajištění stop. Před koncem roku 2010 zahájilo KÚP znalecké atestační řízení kriminalistických znalců, které se skládá ze dvou vzájemně propojených částí, a to studijního pobytu a atestační zkoušky.

Od 1.10.2008 je KÚP oprávněn se podílet na vypracování profilu absolventa vzdělávacích programů specializačních kurzů, jejichž obsahem je kriminalistickotechnická nebo znalecká činnost. Byl vypracován návrh nabídkového kurzu, který by měl obsahově navazovat na znalosti a dovednosti získané v předmětu kriminalistika v základní odborné přípravě policistů. Vzdělávací program by měl být nabízen a realizován všemi vyššími a středními policejními školami Ministerstva vnitra. Úspěšná je i spolupráce se složkou služební kynologie a hipologie ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České

²¹ BANDAS, M. *Kriminalistický ústav Praha a policejní vzdělávání*. S. 43-48. In: PLECITÝ, V. a kol. *Vysokoškolské vzdělávání policistů pro 21. století : sborník z mezinárodní konference konané dne 15.-17.9.1999*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. 1. vyd., 278 s.ISBN 80-7251-022-3.

republiky. KÚP zajišťuje vzdělávání vybraných skupin psovodů-specialistů, a to zejména tvorbou vzdělávacích programů, kde je vzájemná provázanost činnosti psovodů-specialistů s následnou činností kriminalistických znalců v oblastech jako je detekce akceleračních hoření, vyhledávání drog a vyhledávání výbušnin.

Vzhledem k tomu, že většina vzdělávacích aktivit a kurzů je realizována prostřednictvím škol MV, je nezbytná úzká spolupráce pracovníků KÚP a pedagogů těchto škol. Pedagogové takto získávají nové znalosti a dovednosti, což jim umožní odborné a kvalifikované vedení výuky v kurzech.

2.7 Vysokoškolské vzdělávání

V roce 2014 mělo dle údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy akreditováno 19 vysokých škol studijní programy a obory v oblasti bezpečnosti, zejména jde o bezpečnostní studia, ochrana obyvatelstva a státu, krizové stavy a řízení, veřejný pořádek a bezpečnost, integrovaný záchranný systém a požární bezpečnost.

Nejvíce studentů v této oblasti připravují zejména dvě státní vysoké školy: Univerzita obrany v Brně a Policejní akademie České republiky v Praze. Na těchto školách studují jak příslušníci bezpečnostních sborů, ale také tzv. civilní studenti, kteří následně nacházejí své uplatnění právě v bezpečnostních institucích nebo ve veřejné správě. V posledních letech stále větší množství soukromých škol do svých učebních osnov zahrnuje právě bezpečnostní studia, kdy jednou z nich je právě i Univerzita Jana Amose Komenského, která připravila tříleté bakalářské studium zaměřené na získání kvalifikace pro organizační činnosti ve státních orgánech, v soukromé sféře a neziskových organizacích v oblasti bezpečnosti společnosti i občana. Mimo bakalářských nebo magisterských studijních oborů, nabízejí některé vysoké školy kurzy, v rámci kterých absolvent získá vzdělání na

úrovni Master of Public Administration (MPA) nebo Master of Business Administration (MBA).

Bezpečnostní studia a krizový management tak zažívají pozitivní trend. Vysoké školy takto mnohdy připravují odborníky pro střední a vyšší management. Každý rok na těchto vysokých školách získá kvalifikaci v oboru bezpečnostních studií více jak dva tisíce absolventů, Z tohoto objemu absolventů, ale následně pouze malá část pracuje u bezpečnostních složek.

2.8 Reformy policejního vzdělávání

Nový systém vzdělávání policistů byl nastaven na základě projektu Phare v roce 2001 s využitím zkušeností především ze zahraničí, zejména Kanady, Spolkové republiky Německo a Velké Británie. Jedná se o systém vytvořený na základě profilu absolventa, definování kompetencí, integrace výuky a taxonomie cílů, v souladu s Lisabonskou strategií, která tytéž principy vytyčila i na poli civilního školství.

„Reforma českého policejního vzdělávání v letech 2000 až 2005:

- *Projekt Phare - nový systém vzdělávání policistů (2000).*
- *Koncepce celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR a resortu vnitra (2001).*
- *Koncepce vzdělávání policejních instruktorů (2004).*
- *Informační systém SAP (2004).*
- *Model řízení EFQM (2004).“²²*

Policie definuje své požadavky na kompetence policistů, tedy si formuluje přesnou zakázku, odbor vzdělávání a správy policejního školství ji reflektuje z hlediska vládních úkolů, či požadavků EU a školy píší program tzv. na míru. Policie se účastní všech úkonů v každé fázi.

²² Vzdělávání a výcvik policistů. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [intranet]. Praha, 2015 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/472/-12437.html.

Má tak veškeré nástroje k ovlivňování a k odpovědnosti za profesní a odbornou připravenost policistů. Tento princip umožňuje se soustředit na klíčové problémy policejní práce.

V roce 2009 přichází nová reforma, kterou předložil tehdejší ministr vnitra Ivan Langer²³. Tato reforma mění celou koncepci a dosavadní působení Police ČR ve všech jejích strukturách. V rámci této reformy byla přijata i dosud platná Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky.

Oblast péče o policisty a vzdělávání byla označena jako základní pilíř č. 5, výše zmíněné reformy, kdy vzděláním je myšleno jak vstupní, tak i celoživotní. Jako prioritu si reforma stanovila péči o policisty a občanské zaměstnance po stránce zvyšování jejich kvalifikace, ale třeba i duševní hygieny. Každý policista potřebuje ke své práci určité dovednosti a znalosti, které mu musí být umožněno získat.

Na přelomu roku 2007 a 2008 došlo ke změně u středních policejních škol a na základě přijaté akreditace se pět těchto škol posunulo na vyšší stupeň. Od září 2007 poskytují dvě policejní školy MV vyšší odborné vzdělání v oborech „Bezpečnostně právní činnost“ a „Přípravné trestní řízení“ a následující rok od září 2008 další tři policejní školy MV umožňují vyšší odborné studium v oborech „Dopravně bezpečnostní činnost“ a „Bezpečnostně právní činnost“.

Zásadní důraz je kladen na integraci vzdělávání, blokovou výuku, změnu pojetí diagnostiky, aplikaci nových vzdělávacích forem a metod, zejména praktických cvičení a modelových situací. Hodnocení vzdělávacího procesu je součástí každého vzdělávacího programu. Ediční rada odboru připravuje nový systém učebních textů, jimiž jsou vybavováni studenti základní odborné přípravy. Zároveň je zajišťována aktualizace textů vždy k měsíci nástupu nových studentů. Policie ČR od 1. ledna 2016 přebírá plnou odpovědnost za kvalifikační a další odbornou přípravu policistů.

²³ MUDr. Mgr. LANGER I. - ve funkci ministra vnitra v období září 2006 až květen 2009. Zdroj: www.langer.cz.

„Výše uvedené skutečnosti se velmi výrazně infiltrují do vzdělávací reality Policie ČR a resortu Ministerstva vnitra ČR. Jedná se především o vztah bezpečnostní teorie a praxe jako prostoru pro vytváření tzv. znalostní společnosti, která je typická schopností vzájemně se učit (tedy učit sebe i druhé, dělit se o nové poznatky a schopnosti předávat nové poznání dál). Výrazně se individualizuje vzdělávací cesta, v podmínkách resortu je postupně vytvářena široká, pestrá a různorodá vzdělávací nabídka, což se týká i forem vzdělávání (prezenční, kombinované, distanční). Konkrétním příkladem této skutečnosti je zavádění kreditního vzdělávacího systému na Policejní akademii ČR.“²⁴

3. ODBORNÁ PŘÍPRAVA POLICISTŮ

V této části uvádím poznatky ze vzdělávání pracovníků Policie ČR, zejména jde o pracovníky Služby Kriminální policie a vyšetřování. Tito se při své práci zaměřují na odhalování, dokumentaci a vyšetřování skutkově a právně nejsložitější trestné činnosti. Odborná příprava policistů je velmi důležitým aspektem v jejich celoživotním vzdělávání, neboť umožňuje prohlubování a udržování znalostí a kvalifikací pro jejich vykonávanou práci. Cílem této přípravy je podat policistům nové návody a poznatky zjištěné při výkonu povolání a tyto následně aplikovat na nové případy. Odborná příprava probíhá po celou dobu výkonu policejní služby a je důležitá pro plnění služebních úkolů.

Ve své podstatě je tato činnost založena na vyhodnocování poznatků a zkušeností z předešlých případů a pomáhá tak policistům upozornit a následně překonávat možné překážky a jiná úskalí.

Počáteční odborné vzdělávání a další odborné vzdělávání jsou dvě základní fáze odborného vzdělávání a výcviku. Jde o vzdělávání, které

²⁴ BORSKÁ, I. *Několik poznámek k reflexi nové vzdělávací reality v podmínkách Policie ČR a resortu vnitra*. S. 107-109. IN: *Perspektivy vysokoškolského vzdělávání policie: mezinárodní konference*, 4. 12. 2007. Praha: Police history, 2008. 1. vyd., 142 s. ISBN 978-80-86477-41-1.

pokrývá různé formy a obsahy vzdělávání, jež jsou specializovány na určité obory.

„Výcvik je způsob vzdělávání, hojně využívaný v rámci podnikového vzdělávání. Jedná se o specifické vzdělávání zaměřené na získávání a zdokonalování dovedností v procesu osvojování různých kompetencí, nácviku praktických činností pod vedením supervizora. Někteří autoři výcvik chápou jako ryze prakticky zaměřený vedoucí k osvojování dovedností, které mohou pracovníci aktuálně využít ve své pracovní pozici.“²⁵

3.1 Organizovaný zločin

„Organizovaný zločin v sobě zahrnuje činnosti v oblastech hospodářské kriminality, padělání platebních prostředků, padělání osobních dokladů, nelegální migrace, obchodování s lidmi, kapesních krádeží, výroby a distribuce OPL, poškozování životního prostředí, autokriminality.“²⁶

V současné době představuje organizovaný zločin jednu z nejzávažnějších hrozeb pro společnost. Zločinecké struktury jsou přesně definovány a řízeny a svou činností pronikají do všech součástí společenského uspořádání. Boj proti tomuto druhu kriminality je prioritou většiny evropských zemí a právních států. Koncepcí boje proti organizovanému zločinu je vytváření dlouhodobých opatření zejména v oblasti prevence. Ministerstvo vnitra ve spolupráci s dalšími resorty pravidelně vypracovává koncepční plán boje s organizovaným zločinem, kde jsou vymezovány různé úkoly pro všechny složky a oblasti. Jednou z těchto oblastí je právě vzdělávání policistů.

Organizovaný zločin je trestná činnost zločinecké skupiny. Tyto skupiny se snaží o zvyšování vlastních příjmů prostřednictvím nejrychlejších, nejlevnějších a nejbezpečnějších způsobů. Největší boom

²⁵ PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2012. 1. vyd. 294 s. ISBN 978-80-247-3960-1.

²⁶ Oddělení policejního vzdělávání. In: *Ministerstvo vnitra: VPŠ a SPŠ MV* [Intranet]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

v oblasti organizovaného zločinu na území ČR byl zaznamenán po roce 1989. V současné době je však zaznamenána snaha o integraci do společnosti prostřednictvím legálních či pololegálních aktivit, to se však děje pouze u nejvyšších článků zločineckých skupin.

Vzdělávání příslušníků PČR v problematice organizovaného zločinu je rozpracováno ve výukových cílech školních vzdělávacích programů, kvalifikačních kurzů a další odborné přípravy v systému celoživotního vzdělávání policistů. Cílem vzdělávání je předání základních informací o problematice a vytvářet u budoucích policistů potřebné návyky k problematice organizovaného zločinu na území ČR.

V roce 2003 byla do programu vzdělávání boje proti organizovanému zločinu zařazena výuka expertů v oblasti boje proti obchodování s lidmi a práce s oběťmi trestných činů. V následujících letech nedošlo k žádným velkým změnám ani aktualizacím. Nové oblasti a změny přinesla až koncepce schválená na období let 2011 až 2014, kde bylo stanoveno prohlubování specializace a zvyšování profesních kompetencí. Byly vypracovány školní vzdělávací programy, které se zaměřovaly na okruh hospodářské kriminality. Připravené kurzy se ve svém obsahu věnují zejména daňové kriminalitě. VPŠ a SPŠ MV zakomponovali problematiku organizovaného zločinu do svých metodických činností a připravily pracovní plány pro jednotlivá předmětová oddělení. V rámci maturitního vzdělávání, žáci získávají přehled o problematice organizovaného zločinu a jeho dopadu na společnost při zanedbání boje proti němu. Problematika boje proti organizovanému zločinu v rámci vzdělávacích programů nemá samostatný modul. Výuka je obsažena okrajově ve vybraných předmětech. V rámci předmětu trestního práva se policisté seznamují s definicemi a např. specifiky postavení osob jako je spolupracující obviněný. Dále se zde policisté seznamují s oprávněními a využíváním především operativně pátracích prostředků nebo agenta.

Na policejní akademii se problematikou organizovaného zločinu zabývá katedra kriminální policie. Problematika organizovaného zločinu

je přednášena v předmětu „Organizovaná kriminalita“, který je nástavbou specializované přípravy studentů. Cílem předmětu je seznámit studenty s hlavními aktuálními formami organizovaného zločinu a nejnovějšími výsledky dosavadního rozpracování teorie operativně pátrací činnosti, bezpečnostní praxe a zkušeností zahraničních policejních sborů na tomto úseku.

Kvalifikační kurzy obsahující problematiku boje proti organizovanému zločinu probíhají především v kurzech pro policisty pořádané ve Vzdělávacím zařízení v Pardubicích, které se specializuje na pracovníky SKPV. Souběžně s těmito kurzy jsou pořádány instrukčně metodická zaměstnání (IMZ). Při vzdělávání v oblasti boje proti organizovanému zločinu školy využívají především vlastních učitelů s bohatými zkušenostmi z přímého výkonu služby u útvarů, které plní úkoly na úseku boje proti organizovanému zločinu, a jejich osobních vazeb na policisty těchto útvarů.

Problematikou organizovaného zločinu a aktuálním vývojem zločineckých organizací se zabývá studie skupiny expertů, kterou přináší ve své knize Souleimanov²⁷ a tyto strukturuje podle jednotlivých zemí. Zcela opačný pohled přináší ve své publikaci Jiří Jelínek²⁸, který pojednává o teoretickém vymezení organizovaného zločinu, souvislostech organizované kriminality a legislativních limitech.

Vzdělávání v oblasti boje proti organizovanému zločinu je podporováno prostřednictvím mezinárodních vzdělávacích projektů, jakými jsou CEPOL a MEPA. V roce 2011 byla problematika organizovaného zločinu hlavním tématem výměnného programu CEPOLu. Programy probíhaly v období duben až září 2011 a říjen až prosinec téhož roku, kdy k českým policistům se přidali kolegové z Bulharska, Maďarska, Rumunska, Kypru a Lotyšska.

²⁷ SOULEIMANOV, E. *Organizovaný zločin*. Praha: Auditorium, 2012. 1. vyd. 144 s. ISBN: 978-80-87284-27-8

²⁸ JELÍNEK, J. *Organizovaný zločin – trestněprávní, trestněprocesní a kriminologické aspekty*. Praha: Leges, 2015. 1. vyd. 152 s. ISBN: 978-80-7502-068-0.

3.2 Drogová kriminalita

„Nelegální výroba a distribuce drog, jejich zneužívání a negativní zdravotní i sociální důsledky tohoto jevu jsou jedním ze zásadních společenských a ekonomických problémů. Jsou hrozbou jak pro jedince, tak pro společnost. Přes veškeré snahy celosvětových, regionálních i komunálních institucí tento problém narůstá a je stále více provázen i nejméně závažnějšími kriminálními jevy. Společenská rizikovost i kriminologická závažnost drogové problematiky si vynucuje proto mezinárodní spolupráci i v rámci policejních orgánů jednotlivých států.“²⁹

V současné době se boj s drogovou problematikou řídí podle Národní strategie protidrogové politiky na období let 2010 až 2018, kdy gestorem je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Tato strategie navazuje a aktualizuje ty předcházející z let 2001 – 2004 a 2005 – 2009. Je rozdělena na tři akční plány s rozpracovaností na roky 2010 až 2012, 2013 až 2015 a 2016 až 2018 a jsou rozděleny do osmi oblastí.

V rámci policejních škol MV je výuka protidrogové kriminality definována do jednotlivých oblastí v rámci výukových předmětů, a to pro žáky čtyřletého maturitního studia v oboru vzdělání bezpečnostně právní činnost, nově přijaté policisty do služebního poměru k PČR a policisty studující kvalifikační a další odbornou přípravu.

Studenti, se mohou zapojit do „Peer programu“, jde o vrstevnický preventivní program. Ti nejlepší pak mohou pokračovat ve výškolení pro lektorskou činnost. Tato činnost se realizuje ve spolupráci s Centrem prevence ve Zlíně nejen v policejní škole, ale také v regionu města Holešova a Zlínského kraje. Tato forma preventivního působení se setkává s velmi kladnou odezvou. Za zmínku stojí zcela určitě projekt „Nebor drogy, budeš grogy“, který v Holešově realizuje VPŠ a SPŠ MV. Tento program odpovídá cílům a prioritám programu Ministerstva vnitra

²⁹ STRAKATÝ, R. *Nové přístupy ke vzdělávání a rozvoji zaměstnanců – aplikace u Policie ČR*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Univer. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D.

v oblasti prevence kriminality, je zaměřen na prevenci drogové závislosti u žáků čtyřletého maturitního studia.

„Policejní akademie ČR, která je vysokou školou resortu vnitra, zařazuje do výuky prezenčního i kombinovaného studia semestrální předmět „Drogy a toxikomanie“. V procesu odborné přípravy na Policejní akademii představuje interdisciplinární předmět specializačního charakteru. Studenti zde získávají důležité poznatky o problematice drogové scény v České republice i ve světě. Seznamují se s úkoly a postupem plnění programu protidrogové politiky vlády ČR.“³⁰

V oblasti výuky se problematikou návykových látek také zabývá katedra společenských věd Fakulty bezpečnostního managementu (předměty Sociální deviace a Sociální patologie). Vzdělávací aktivity v protidrogové oblasti jsou cíleny na studenty PA ČR (příslušníci PČR a civilní studenti). Studentům se dostává velký rozsah poznatků, které mohou využít k formulování vlastního postoje k drogám v naší společnosti. Problematika drog je také tématem pro bakalářské a diplomové práce.

V rámci vzdělávacích programů základní odborné přípravy policistů je problematika návykových látek definována a zakomponována v tematických celcích odborných předmětů. Studující policisté zde získávají vědomosti o základním rozdělení omamných látek, účincích zneužívaných nelegálních drog, detekci a profilu uživatelů jednotlivých drog, jednání s osobou pod vlivem drog a odborné informace orientované na ochranu zdraví policisty při kontaktu s drogově závislou osobou a v neposlední řadě i přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu v souvislosti s alkoholem a návykovými látkami. Pro pracovníky SKPV jsou připraveny vzdělávací obsahy zaměřené na prověřování a vyšetřování trestné činnosti spojené s drogovou kriminalitou,

³⁰ ŠTÁBLOVÁ, R. *Drogová problematika jako součást vysokoškolského vzdělávání policistů*. S. 185-186. In: PLECITÝ, V. a kol. *Vysokoškolské vzdělávání policistů pro 21. století: sborník z mezinárodní konference konané dne 15.-17.9.1999*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. 1. vyd., 278 s. ISBN 80-7251-022-3.

což obsahuje vyhledávání, odhalování, dokumentování a objasňování organizované drogové kriminality.

3.3 Extremismus

V současné době je na vzestupu problematika extremismu a jejích skupin. V souvislosti s migrační vlnou tato hrozba nabývá na intenzitě. Radikalizace, profesionalizace a internacionalita extremistů představuje bezprostřední bezpečnostní riziko. Bezpečnostní složky zde stojí proti vysoce organizované a efektivní trestné činnosti, přesahující nejen hranice regionů, ale i hranice České republiky. Extrémisté kolem sebe šíří vlnu násilí a strachu. Česká republika patří mezi státy, které formulovaly svou protiextremistickou politiku. Ministerstvo vnitra a jeho organizační složky provádí monitoring domácí a zahraniční extremistické scény a kriminálních projevů tohoto závažného společenského fenoménu.

Hlavní pozornost je věnována především potřebě posilovat důsledné potírání extremismu. Policie ČR provádí v rámci své působnosti identifikace extremistické scény, monitoring vznikajících extremistických skupin a páchání jejich trestné činnosti.

Za tímto účelem bylo třeba zavést vzdělávací programy, které jsou zaměřeny na vzdělávání příslušníků speciálních útvarů Policie ČR v oblasti boje proti extremismu a prevence boje proti extremismu v sociálně slabých lokalitách na celém území České republiky. Vzdělávání příslušníků PČR v problematice extremismu vychází z požadovaných kompetencí a realizují se především v policejních školách MV. Jedná se především o zajištění školení velitelů bezpečnostních opatření, realizaci instrukčně metodických zaměstnání, školení příslušníků SKPV a vzdělávání členů antikonfliktních týmů.

Extremistická scéna je velmi často spjata s problematikou rasismu a xenofobie, proto je nutné předat policistům nejen základní informace o problematice boje proti extremismu, ale i vytvářet potřebné návyky a postoje k problematice extremismu.

Základní studijní oporou nejen pro studenty bezpečnostně-právních studií v oblasti extremismu je publikace Barbory Vegrichtové³¹, která seznamuje s podstatou extremismu a ideologickými kořeny extremistické scény v ČR a popisuje protiextremistické postupy a aktivity různých bezpečnostních složek státu.

V rámci výuky na VPŠ a SPŠ MV je výuka extremismu začleňována do studia v rámci všech oborů vzdělávání. Pro studenty čtyřletého maturitního vzdělávání je dotčená problematika vyučována v předmětech právo, kontrola kriminality a bezpečnostní činnost. V rámci odborného vzdělávání na těchto školách nemá problematika boje proti extremismu samostatný výukový modul. Výuka je obsažena v jednotlivých modulech vybraných předmětů, kde jsou probírány především otázky extremismu, rasismu a xenofobie. Problematickou extremismu se na Policejní akademii ČR zabývá katedra Kriminální policie, Fakulty bezpečnostně právní. Pro policisty pracující na odděleních SKPV jsou pořádány specializační kurzy a instrukčně metodická zaměstnání.

„VPŠ a SPŠ MV jsou zapojeny do řady projektů:

- 1. Projekt „Policie pro všechny“ je určený pro žáky z národnostních menšin s velmi dobrým prospěchem. Projekt je zaměřen na přípravu přijímacího řízení oboru „Bezpečnostně právní činnost“. Studium a absolvování středního vzdělání zakončeného maturitní zkouškou v multikulturním prostředí třídy a školy je přípravou žáků národnostních menšin a etnik na práci v Policii České republiky.*
- 2. Projekt „Je majorita více než minorita?“ - zaměřen na prevenci rizikového chování s rasistickým a extrémistickým podtextem a na motivaci mládeže k lepšímu soužití s národnostními menšinami.*
- 3. Projekt „Leonardo da Vinci“ – projekt „Lidská práva – společné závazky a problémy v systému policejního vzdělávání“, který se*

³¹ VEGRICHTOVÁ, B. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 1. vyd. 320 s. ISBN: 978-80-7380-427-5.

*uskutečňuje v programu Leonardo da Vinci - Partnerství. Do projektu jsou zapojeny policejní školy z Polska, Německa, Portugalska a Rumunska. Hlavním cílem je identifikace hlavních problémů v oblasti uplatňování lidských práv v policejním vzdělávání a výkonu policejní služby. Projekt byl ukončen v září 2011.*³²

4. NOVÉ MOŽNOSTI A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ

Při vzdělávání policistů ČR se uplatňují ty nejmodernější metody, techniky a postupy. Ve vzdělávacím procesu dochází i k nasazení nových komunikačních technologií.

Do vzdělávacího systému byla zahrnuta také oblast zahraniční spolupráce. Zaměřuje se zejména na:

- systémová řešení v oblasti celoživotního vzdělávání,
- rizika bezpečnostní situace v ČR,
- problematiku mezinárodního zločinu,
- bezpečnostní problematiku spojenou s členstvím ČR v EU a vstupem do schengenského prostoru.

4.1 Mezinárodní spolupráce ve vzdělávání

„Vzdělávací policejní soustava musí pružně reagovat na řešení mnoha rizikových společenských situací, např. na hromadné výtržnosti a násilnosti (při fotbalových utkáních, kulturních akcích apod.) či vystoupení různých extremistických skupin. Dále musí policisty připravovat na spolupráci složek při likvidaci následků živelních

³² Oddělení policejního vzdělávání. In: *Ministerstvo vnitra: VPŠ a SPŠ MV* [Intranet]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

katastrof (povodní, zemětřesení) aj. mimořádných událostí, ale i na pomoc sousedním státům.“³³

Základním úkolem Policie ČR je poskytovat služby v oblasti bezpečnosti všem občanům. Tyto služby musí však dosahovat předepsanou kvalitu, proto byl vypracován systém vzdělávání, který nahlíží na vzdělání z pohledu formování pracovních schopností policisty, systematického procesu vzdělávání policistů a vztahů procesu vzdělávání a rozvoje k ostatním personálním činnostem.

V tomto bodě se současná situace policejního sboru v České republice posouvá na novou a lepší úroveň. Současná policejní spolupráce v rámci mezinárodních vzdělávacích programů díky moderním technologiím dosahuje k většímu počtu recipientů. Policie se snaží koordinovat a organizovat vzdělávací aktivity policistů za účelem efektivního přenosu zahraničních zkušeností do policejní praxe v ČR.

Je potřeba čerpat zkušenosti z činností policistů za hranicemi naší země, ale tyto země si musíme vybírat. Aplikace zkušeností ve vzdělávání policistů ze zemí nám kulturně i historicky vzdálených by byla násilná a neaplikovatelná, proto je nutné se opřít o systémy zemí nám blízkých. Řešení tohoto problému je zatím pouze koncepční.

V současné době se policejní vzdělávání v rámci resortu Policie ČR snaží aktivně zapojovat do činností mezinárodních policejních vzdělávacích aktivit. Je zde snaha koordinovat mezinárodní vzdělávací aktivity policistů, a to zejména v souvislosti s členstvím ČR v EU. Je snaha docílit efektivního přenosu zahraničních zkušeností v oblastech bezpečnostní politiky, organizovaného zločinu, boje s drogovou problematikou, extremismu a nelegální migrace, finanční kriminality a korupce a v neposlední řadě výchova policistů v oblasti lidských práv. K tomu je nutné pokračovat v tvorbě a evaluaci vzdělávacích a výcvikových programů na základě soustavné identifikace potřeb

³³ MACEK, P. *Ke změnám v obsahovém zaměření vysokoškolského vzdělávání policistů v návaznosti na vývoj této profese a potřeby společnosti*. S. 165-166. In: PLECITÝ, V. a kol. *Vysokoškolské vzdělávání policistů pro 21. století : sborník z mezinárodní konference konané dne 15.-17.9.1999*. Praha : Policejní akademie České republiky, 1999. 1. vyd., 278 s. ISBN 80-7251-022-3.

výkonu policejní služby. V tomto směru velmi výrazně napomáhá zavedení a uplatňování praktických metod a forem výuky v oboru vzdělávání dospělých. Pozornost je věnována rozvoji moderních výukových metod a je třeba se zaměřit především na výstupy pracovních skupin jako např. komise „Training and Research Committee“³⁴ organizace CEPOL.

Obsahem zahraniční spolupráce je zaměření na řešení systému a způsobů vzdělávání, v oblasti celoživotního vzdělávání policistů. Dále na rizika vyplývající z problematiky mezinárodního zločinu a bezpečnostní problematiky spojené s členstvím ČR v EU a vstupem do schengenského prostoru. Zahraniční aktivity probíhají formou seminářů, kurzů, výměnných a studijních pobytů, speciálních výcviků apod.

Malým příkladem tak může být spolupráce s Nadací Hannse Seidela, která se uskutečňuje na základě dohody mezi MV ČR a MV Spolkové země Bavorsko z roku 1991. Vzdělávací akce jsou realizovány podle aktuálních potřeb a možností nadace.

V roce 1996 založili evropské policejní akademie společně Asociaci evropských policejních akademií - AEPC (Association of European Police Colleges). AEPC se stalo společným centrem pro otázky vzdělávání v členských státech a současně jsou členům této asociace předávány nejvhodnější metody a výsledky výzkumů a tyto země se zapojují do společných programů vzdělávání. AEPC řídí předsednictvo, jehož členy jsou rektori národních policejních akademií a nejvyšším orgánem předsednictva je prezident AEPC. Asociace zajišťuje centrální sběr a šíření informací, koordinuje akce a společné pracovní postupy a tyto postupy následně aplikuje. Zařizuje každoroční konferenci rektorů evropských policejních akademií a následně dohlíží na plnění přijatých závěrů z těchto zasedání. AEPC vytváří kontaktní bod pro otázky policejního vzdělávání.

Ke splnění veškerých cílů evropského policejního vzdělávání slouží Evropská síť policejního vzdělávání (European Police Learning

³⁴ Výbor pro školení a výzkum

Net - EPLN), jejímž hlavním úkolem je výměna informací a zkušeností mezi odborníky členských států. EPLN disponuje elektronickou sítí, která je přístupná prostřednictvím internetové stránky Cepolu.

4.2 CEPOL (European Police College)

Zdroj: www.cepola.europa.eu

V říjnu roku 1999 rozhodla Evropská komise na svém zasedání ve Finském městě Tampere o založení Evropské policejní akademie - CEPOL (European Police College). Akademie zahájila svou činnost 1. ledna 2001 na základě rozhodnutí Evropské rady. Sídlo CEPOLu bylo dočasně umístěno v Kodani. V roce 2002 zorganizoval CEPOL prvních 10 kurzů a seminářů. O dva roky později bylo rozhodnuto o přesunutí sídla CEPOLu do Bramshill ve Velké Británii. Od 1. ledna 2006 se CEPOL stává agenturou Evropské unie a společně s agenturami Europol a Eurojust působí v oblasti svobody, bezpečnosti a justice. Od 1. října 2014 sídlí Evropská policejní akademie v Budapešti. CEPOL je financován ze zdrojů a rozpočtu Evropské unie. Evropská policejní akademie má v každém členském státě specializované národní kontaktní místo, které poskytuje informace a pomoc policistům, kteří se chtějí zapojit do činností akademie.

Úkolem CEPOLu je poskytovat odbornou přípravu a vzdělávací příležitosti pracovníkům donucovacích orgánů v oblastech, které jsou zásadní pro bezpečnost Evropské unie a jejích občanů. Odborná příprava zahrnuje nejrozličnější témata, od schopnosti vést ostatní, po techniky prosazování práva. Akademie slouží k výměně zkušeností a vzdělávání policistů středního a vyššího managementu a expertů na mezinárodní úrovni. CEPOL podporuje a rozvíjí evropský přístup k hlavním problémům, kterým čelí členské státy při boji proti trestné činnosti, prevenci kriminality, udržování práva a pořádku a bezpečnosti veřejnosti.

Především se zaměřuje na přeshraniční dimenzi těchto problémů. Jednotlivé činnosti jsou navrženy tak, aby usnadňovaly sdílení znalostí a osvědčených postupů a přispívaly k vybudování společné evropské kultury prosazování práva. CEPOL usiluje o to, aby byl v rámci prosazování práva a vzdělávání, uznáván jako hlavní zdroj výuky a vývoje v oblasti vzdělávání a odborné přípravy pro prohloubení spolupráce a zlepšení působení policie v Evropě.

„Vzdělávací činnosti probíhají v celé EU, přičemž jsou realizovány zejména sítí policejních akademií. Roční pracovní program agentury se vypracovává na základě údajů, které akademie získává ze své sítě a od jiných zúčastněných subjektů, čehož výsledkem jsou aktuální a specificky zaměřené činnosti, které odrážejí potřeby členských států a celkové požadavky vycházející ze strategie vnitřní bezpečnosti EU.“³⁵

CEPOL vytváří síť, která spojuje národní výcvikové instituce členských států. Kurzy a semináře jsou organizovány členskými státy s podporou CEPOLu. Ročně se uskuteční více než 80 kurzů. Mottem agentury je: „We contribute to the European police cooperation through learning.“³⁶

Ředitelem agentury se v roce 2009 stal Dr. Ferenc Bánfi na čtyřleté funkční období a na tomto postu působí i v současné době. Vrcholným orgánem agentury je řídicí výbor neboli Governing Board. Jeho členy jsou zástupci členských států s hlasovacím právem, obvykle se jedná o ředitele vnitrostátních policejních vzdělávacích institucí. Schází se obvykle dvakrát ročně. Předsedou je člen ze země, která v té době předsedá Radě EU. Řídicí výbor je zodpovědný za plnění strategie CEPOLu a přijímání rozhodnutí. Za Českou republiku je členem Governing Board ředitel odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání MV. V gesci Odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání je také národní kontaktní pracoviště, které má za úkol

³⁵ O Evropské policejní akademii. In: *European Police College* [online]. Budapešť [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <https://www.cepol.europa.eu/cs>

³⁶ Přispíváme k evropské policejní spolupráci prostřednictvím učení.

koordinovat vzdělávací aktivity CEPOL probíhající jak na území ČR, tak v ostatních členských státech.

Evropská policejní akademie (CEPOL) zajišťuje školení a vzdělávací kurzy pro policejní zaměstnance, kteří se zabývají bojem proti trestné činnosti na evropské úrovni (úředníky, školitele a odborníky).

Akademie nabízí kurzy a studia zaměřené na nejrůznější oblasti:

- boj proti terorismu
- kyberkriminalita
- obchod s drogami
- zvládání katastrof
- forenzní vědy
- podvody

Policejní úředníci se mohou přihlásit buď na kurz s ubytováním nebo absolvovat interaktivní on-line kurz.

„CEPOL má zcela zásadní význam na poli evropského mezinárodního vzdělávání. Od roku 2006 se v průměru uskutečňuje 90 až 100 seminářů s 2000 účastníky ročně za účasti cca 740 expertů. V roce 2014 realizovala akademie CEPOL 125 vzdělávacích činností a vyškolila 10 322 odborníků činných v oblasti prosazování práva.“³⁷

Vzdělávací nástroje by měly přispívat k vybudování společné evropské kultury v oblasti prosazování práva, proto byly navrženy tak, aby sdílení znalostí a osvědčených postupů bylo co nejsnazší.

4.2.1 CEPOL - Common Curricula

Common Curricula CEPOL mají sloužit členským státům zapojeným v programu, jako doporučení pro policejní výcvik středního a vyššího policejního managementu v oblastech s evropskou dimenzí. Státy mohou kurikula využít podle svých potřeb v rámci národních

³⁷ PARLENTE, A. Shrnutí výroční zprávy za rok 2014. In: *European Police College* [online]. Budapešť, 2014 [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <https://www.cepol.europa.eu/cs>

policejních výcvikových systémů. Pomáhají ke sbližování policejního výcviku v rámci EU díky integraci klíčových témat, pokud v národních programech chybí a jsou základem pro kurzy CEPOLu.

V dohledné době dojde k dokončení plánovaných bodů kurikula, což by mělo zvýšit diferencování cílových skupin a uzpůsobit programy i pro studenty z řad běžných strážníků. CEPOL by tak měl poskytovat i akreditované studijní programy. Pro zvýšení kvality se zajišťují aktualizace Common Curricula a kvalitní překlady do národních jazyků. Common Curricula je třeba chápat jako sadu nástrojů, a proto je zde důležitá jejich kvalita.

4.2.2 CEPOL - European Police Exchange Programme

Evropský program výměn policejních pracovníků je jedním z hlavních cílů akademie v oblasti rozvoje evropské policejní kultury. Zatímco při výuce v učebnách jde o spolupráci policejních složek v teoretické rovině, tento program výměn policejních pracovníků uvádí teorii do praxe. Každý rok tak cestují policisté z celé Evropy do jiné země, aby zde strávili dva týdny s jinou policejní složkou a zjistili, jakým způsobem pracuje. Každá výměna nabízí příležitost ke sdílení znalostí a podporuje vytváření kontaktů a dlouhotrvající spolupráci. Výměny nabízejí možnost poznání odlišných kultur a napomáhají odstraňování předsudků. Tento program pro policejní důstojníky byl zahájen v roce 2006. První ročníky byly financovány z rozpočtu Evropské komise v rámci programu AGIS a později ISEC. Od roku 2011 je výměnný program financovaný přímo z rozpočtu CEPOLu. Každý rok se programu účastní více zájemců.

„Cíle výměnného programu:

- *rozvinout a udržet evropskou síť policejních profesionálů, především prostřednictvím navázání osobních kontaktů;*
- *příspět k dalšímu rozvoji mezinárodní spolupráce a odborným vzdělávacím schopnostem ve specifických prioritních oblastech v Evropě;*

- *umožnit sdílení, předávání a rozvíjení zkušeností a vědomostí;*
- *pomoci vytvářet společnou evropskou policejní identitu;*
- *rozvinout jazykové schopnosti.* “³⁸

Hlavním jazykem programu je angličtina, ale po dohodě jsou přípustné i další jazyky. Výměnné období trvá 12 nebo 6 dní v závislosti na finančních prostředcích. Náklady spojené s ubytováním, dopravou a stravováním jsou hrazeny CEPOLe. V rámci České republiky probíhá nominace na výměnný program jednou ročně.

Výměnu využilo v roce 2013 celkem 444 policistů z 25 zúčastněných zemí působících v různých oblastech (místní policejní práce, boj proti terorismu, práce psovodů, obchod s drogami, forenzní vědy, finanční trestná činnost,...).

„Evropský program výměn policejních pracovníků akademie CEPOL v roce 2014 zahrnoval 6 segmentů:

- 1) všeobecný segment pro policisty;*
- 2) segment pro vyšší policejní důstojníky;*
- 3) segment pro školitele;*
- 4) segment pro výzkumné pracovníky;*
- 5) meziagenturní segment;*
- 6) segment ENP-WB (Východní partnerství a západní Balkán).* “³⁹

V roce 2014 se mělo možnost zúčastnit výměn 312 účastníků z 28 členských států EU a deseti přidružených zemí.

4.2.3 CEPOL - Webinar

Druhým moderním vzdělávacím modulem, jsou tzv. Webináře. Jde o elektronické učení, čímž se vzdělávání stává dostupným všem zájemcům. V rámci programů CEPOLu jsou vytvořeny dvě složky elektronického učení. Prvním způsobem jsou webináře, kam se může

³⁸ O Evropské policejní akademii. In: *European Police College* [online]. Budapešť [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <https://www.cepol.europa.eu/cs>

³⁹ PARLENTE, A. Shrnutí výroční zprávy za rok 2014. In: *European Police College* [online]. Budapešť, 2014 [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <https://www.cepol.europa.eu/cs>

účastník přihlásit a následně si zvolit zájmové téma dle předem připravených modulů. V rámci internetového učení bylo v roce 2014 připraveno 19 on-line modulů, které pokrývaly širokou škálu témat. Druhý způsob nabízí on-line moduly, které nabízejí i možnost připojení do on-line komunit. Jde o skvělý způsob, jak sdílet znalosti, dovednosti a zkušenosti z praxe. Tyto nástroje umožňují rozšiřovat znalosti, sdílet s ostatními své zkušenosti a zejména rozvíjet schopnosti.

Přesto, že elektronické učení nemůže plně nahradit tradiční způsob vzdělávání, nabízené internetové učení, hraje stále významnější roli ve vzdělávání a nabízí alternativní nebo doplňkové vzdělávání, čímž zkvalitňuje odbornou přípravu jednotlivých policistů.

„V roce 2014 akademie CEPOL realizovala 54 webinářů, které přilákaly celkem 5 399 účastníků. 44 z těchto internetových akcí bylo součástí ročního pracovního programu a dalších 8 bylo realizováno na základě jednorázových potřeb a 2 ze seznamu náhradních činností. Do 31. prosince 2014 akademie CEPOL ve svém systému pro řízení vzdělávání síť e-Net nabízela 23 on-line vzdělávacích modulů, které navštívilo 2 513 uživatelů. Činností v rámci elektronického učení se v roce 2014 zúčastnilo celkem 7 912 uživatelů.“⁴⁰

4.3 MEPA (Mittleeuropäische Polizeiakademie)

Zdroj: www.mepa.net

Středoevropská policejní akademie MEPA je koncipována jako mezinárodní vzdělávací cyklus pro policisty. Založena byla v roce 1992 a vychází z iniciativy Rakouska a Maďarska. V roce 2001 podepsali ministři vnitra osmi středoevropských zemí závazný dokument „Společné prohlášení o spolupráci v rámci MEPA“. V rámci uvedeného prohlášení se členské státy zavázaly vysílat střední a vyšší policejní důstojníky na vzdělávací aktivity pořádané MEPA. Společně s Českou republikou, jsou

⁴⁰ PARLENTE, A. Shrnutí výroční zprávy za rok 2014. In: *European Police College* [online]. Budapešť, 2014 [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <https://www.cepol.europa.eu/cs>

členskými zeměmi Maďarsko, Německo, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Švýcarsko a Rakousko. Sídlo MEPA (Zentrales Koordinationsbüro – ZKB) je ve Vídni. Vrcholným orgánem MEPA je představenstvo (tzv. Vorstand), aktivity MEPA řídí 4 pracovní výbory. Na národní úrovni fungují Národní koordinační centra (Nationale Verbindungsstelle – NVS) jako kontaktní body sloužící ke komunikaci mezi ústředím a příslušnými policejními orgány. V ČR je koordinační bod zřízen na Ministerstvu vnitra ČR v rámci odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání. Oficiálním jazykem MEPA je němčina.

Hlavním úkolem MEPA je vzdělávání vyšších policejních důstojníků v rámci mezinárodní spolupráce. Aktivity MEPA obsahují především tříměsíční hlavní kurz věnovaný boji proti organizovanému zločinu, čtyřtýdenní speciální kurz pro integrovanou hraniční bezpečnost, odborné semináře, jazykový kurz. Hlavní kurz MEPA je zakončen případovou studií, která je po přeložení do češtiny využívána v rámci výuky na policejních školách.

Hlavní kurz trvá 7 týdnů a výuka probíhá postupně ve všech 7 členských státech MEPA. Při zpracovávání odborných workshopů na dané téma zahrnují účastníci trendy dané problematiky, porovnávají legislativu, kompetence a postupy policie v jednotlivých zemích, jakož i možnosti mezinárodní policejní spolupráce. V závěru studia se jednotlivé workshopy prezentují a obhajují před mezinárodní komisí složenou z kvalifikovaných odborníků z členských států MEPA.

MEPA organizuje každoročně čtyřtýdenní speciální kurz pro cizineckou policii, probíhá postupně na 4 místech v členských zemích MEPA. Každé ze 4 stanovišť je určeno pro účastníky 2 zemí. Cílem kurzu není jen výměna informací a poznatků z problematiky cizinecké a pohraniční policie, ale především navázání profesních a osobních kontaktů, které jsou pro tuto profesi nezbytné. Pravidelným tématem kurzu jsou otázky spolupráce v rámci Schengenského prostoru.

Formami a cíli činnosti MEPA jsou zvláště podpora přeshraniční a mezinárodní policejní spolupráci zejména prostřednictvím:

- *zprostředkování, rozšiřování a prohlubování znalostí, zkušeností a dovedností, které jsou potřebné pro zvládnání policejních úkolů,*
- *zprostředkování odborných znalostí o právních a organizačních podmínkách, o praktických možnostech, policejních vyšetřovacích metodách a strategiích,*
- *zprostředkování základních společenských, hospodářských, politických a kulturních vědomostí, jakož i zkušeností, které souvisejí se zvláště nebezpečnými formami trestné činnosti mezinárodní kriminality, především pak organizované kriminality, terorismu, hospodářské kriminality a kriminality životního prostředí,*
- *vznik osobních důvěryhodných kontaktů stejně jako odstranění problémů s porozuměním a předsudky,*
- *posílení sociálních a komunikačních kompetencí a manažerských schopností,*
- *přispět k evropskému integračnímu procesu,*
- *spolupráce s CEPOL a AEPC.*⁴¹

4.4 IACA - International Anti-Corruption Academy

Zdroj: www.iaca-info.org

Mezinárodní protikorupční akademie IACA, vznikla na základě společné iniciativy Úřadu pro drogy a kriminalitu Organizace spojených národů (UNODC), Rakouské republiky a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF). Hlavním cílem IACA je zlepšování vědomostí a praxe v oblasti boje proti korupci prostřednictvím vzdělávání, výcviku

⁴¹ Evropská policejní akademie. In: *Policejní akademie ČR* [online]. Praha, 2006 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.polac.cz/eu/cepol.html>

a výzkumu. V září roku 2010 proběhla konference „Od vize k realitě: nový a ucelený přístup k boji proti korupci“, již se účastnilo několik zástupců různých zemí. Této konferenci se zúčastnil i ministr vnitra ČR a zde byla slavnostně zahájena činnost IACA. Současně byla podepsána dohoda o vytvoření mezinárodní protikorupční akademie, čímž se IACA stala mezinárodní organizací. Mezinárodní organizací se akademie stala 8. března 2011. Dne 14. prosince 2010 tuto dohodu podepsala i Česká republika a tímto krokem se stala jedním ze zakládajících členů IACA. V červnu roku 2011 byla uložena ratifikační listina k dohodě o vytvoření mezinárodní protikorupční akademie a od 5. srpna 2011 vstoupila tato dohoda v platnost pro ČR. Ve stejném roce byl z rozpočtu odboru vzdělávání a správy policejního školství MV uhrazen dobrovolný členský příspěvek ve výši 4000,- Eur. Hlavním zdrojem financování IACA jsou totiž dobrovolné členské příspěvky. IACA sídlí v Laxenburgu v Rakousku.

Nabídka vzdělávacích aktivit IACA je veřejně dostupná a tyto jsou přístupné všem, kdo splní podmínky cílové skupiny. Cílovou skupinou jsou ti, kteří se ve své praxi setkávají s bojem proti korupci, zejména státní zástupci, soudci, policie, veřejná správa, ale i studenti vysokých škol příbuzných oborů. Účast na seminářích a náklady spojené se studiem si účastníci akademie hradí samostatně, výjimku mohou tvořit účastníci z rozvojových zemí, kterým mohou být náklady hrazeny z prostředků akademie.

Od září 2010 nabízela IACA první pilotní projekty v oblasti výcviku a výzkumu. V následujícím roce 2012 zahajuje plnou činnost, včetně vysokoškolských programů.

„Stěžejní aktivitou IACA je magisterský program (Master in Anti-Corruption Studies (MACS), který je sestaven na základě interdisciplinárního přístupu ke studiu problematiky korupce. Tento postgraduální studijní program byl zahájen v roce 2012. Studium mj. zahrnuje 6 modulů po 10 dnech a diplomovou práci. Celková délka studia je 18 měsíců. Školné za celý program činí cca 22 000,- Eur,

za 18 měsíční studium, kdy pro zástupce státního sektoru a zájemce z méně rozvinutých zemí budou připravena stipendia a jiná podpora.“⁴²

Každoročně bývá pořádána letní škola protikorupčních studií, kdy paušální částka hrazená při registraci, a která kryla náklady, byla 1000 Eur. V předchozích letech se podařilo ČR toto školné za kurz uhradit ze sponzorského daru. Účastníci z ČR si tak hradili pouze ubytování a stravu.

V ČR je kontaktní bod IACA zřízen na Ministerstvu vnitra ČR v rámci odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, které zajišťuje gesci společně s Ministerstvem spravedlnosti ČR. Ministerstvo spravedlnosti nebude na činnost přispívat finančně, ale aktivity IACA podpoří vysíláním expertů.

Zdroj: www.iaca-info.org

4.5 Marshall Center

Zdroj: www.marshallcenter.org

Marshallovo centrum neboli Evropské centrum pro bezpečnostní studia bylo založeno v roce 1993 v rámci společné iniciativy USA

⁴² Skupina mezinárodního policejního vzdělávání. In: *Ministerstvo vnitra: OBVPV* [Intranet]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: http://web.mv.cz/ovsps/OMPV/index_mezinarodni.htm

a Německé spolkově republiky. Centrum je zaměřeno na vzdělávání a výcviku vybraných policejních, armádních a civilních expertů v otázkách civilní bezpečnosti a hrozby terorismu. Marshallovo centrum sídlí v německém Garmisch-Partenkirchenu. Odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání Ministerstva vnitra ČR spolupracuje s Marshallovým centrem od roku 2008.

Marshallovo centrum každoročně organizuje okolo 20 konferencí a workshopů, s průměrnou délkou trvání 3–4 dny. Vedle těchto aktivit a konferencí jsou přibližně dvakrát ročně pořádány odborné semináře, které se zabývají otázkami terorismu a s tím spojené policejní problematiky.

Veškeré náklady spojené s účastí na výcvikových programech jsou plně hrazeny Marshallovým centrem. Podmínkou pro účast na těchto seminářích a konferencích je aktivní znalost jednoho ze tří užívaných jazyků (angličtina, němčina nebo ruština). V České republice je působnost Marshallova centra zajištěna v rámci Velvyslanectví USA v Praze.

4.6 EU - China Police Training Project

Jedná se v podstatě o mezinárodní projekt na výcvik čínských policejních složek, ke kterému se připojila i Česká republika. Na základě iniciativy velvyslanectví České republiky sídlícím v Pekingu, se v roce 2011, ČR připojila ke konsorciu států, které se přihlásily k projektu EU na výcvik čínské policie (EU – China Police Training Project). V ČR byl tento projekt svěřen do gesce Odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání MV. Stejně jako ČR byly i ostatní země osloveny prostřednictvím svých zastupitelských úřadů v Číně. Vedoucím konsorcia je Francie, ostatními členy konsorcia jsou ČR, Finsko, Německo, Maďarsko, Itálie, Malta, Nizozemsko, Polsko, Španělsko a Velká Británie. V současné době je tento projekt naplánován v rozmezí let 2012 až 2016.

Evropská komise následně oslovila organizaci CEPOL, která vyjádřila svou ochotu se na iniciativě podílet a poskytla své učební osnovy a databáze expertů, čímž předala velmi důležité soubory metod a forem vzdělávání.

Vzhledem k obrovské velikosti území Číny a množství obyvatelstva, je tamní policejní služba složena až z 2 milionů pracovníků, kdy takové množství je nutné k zajištění veřejné bezpečnosti v celé zemi. Čínská policie je v současné době nucena přizpůsobit a zlepšit svou strategii a dovednosti ve velkém měřítku a zejména v mnoha oblastech.

V posledních letech Ministerstvo pro veřejnou bezpečnost⁴³ (MPS) přijalo reformní proces se záměrem prosazovat dlouhodobý rozvoj práce v oblasti veřejné bezpečnosti ve třech hlavních strategických oblastech:

1. Zlepšení informovanosti v oblasti veřejné bezpečnosti;
2. Podpora standardizace činností v trestním řízení;
3. Zavedení harmonických vztahů mezi lidmi a policií.

V této souvislosti je reforma policejního vzdělávání v Číně zcela zásadní při posilování vědomí právního státu, jakož i pohled a přístup čínské policie k potřebám čínského lidu a společnosti. Systém policejního vzdělávání v Číně se skládá z veřejných bezpečnostních univerzit a škol na národní, provinční, krajské a městské úrovni, a odráží tak administrativní strukturu čínské policie, která se potýká s řadou problémů. Nový směr policejního vzdělávání v Číně vymezil tři oblasti, které se snaží objektivně naplnit. Jde o posílení a zjednodušení požadavků na přijímání nových zaměstnanců a postupů, zajištění základních dovedností v rámci školení, pro všechny nové rekruty policie, a to i na nižší úrovni a standardizaci a profesionalizaci školení pro vyšší a střední management policie. Podpora EU je založena zejména na

⁴³ Ministerstvo pro veřejnou bezpečnost (MPS) je funkční státní organizací, která má na starosti veřejnou bezpečnost na národní, provinční a krajské nebo městské úrovni. Neexistuje žádný institucionální rozdíl mezi MPS a službou policie.

znalostech a zkušenostech příslušných bezpečnostních složek jednotlivých členských států v oblasti policejní práce, vedoucích k dosažení vytčených cílů.

Společný projekt zemí EU a Číny v oblasti policejního vzdělávání se týká zejména politiky řízení (nábor a základní dovednosti školení pro nové pracovníky policie, jakož i dohled a vyhodnocování práce policie), udržování veřejné bezpečnosti (tj. community policing), standardizace vymáhání práva (zejména vyšetřování trestných činů a otázky související s vymáháním správního práva), metody vyšetřování trestného činu a boj proti zvláštním formám organizovaného zločinu (vyhledávání obchodování s drogami a praní špinavých peněz).

Cílem projektu je podpora reformy a modernizace čínské policie za účelem posílení čínské policie v oblasti výcviku policie a znalosti právního státu a usnadnění dialogu s ministerstvem veřejné bezpečnosti o reformě policie, a to zejména s ohledem na zlepšení policejního vzdělávání a nábor nových policistů.

Komponenty v oblasti vzdělávání a odborné přípravy zahrnují následující oblasti:

- Standardizaci vymahatelnosti práva (včetně kvality a požadavků na vyšetřování trestné činnosti);
- Policejní správu (včetně náboru a výcviku nových policejních úředníků a jejich dovedností);
- Udržování veřejného pořádku (včetně community policing, prevence kriminality a řízení velkého množství lidí);
- Boj proti mezinárodnímu organizovanému zločinu (který zahrnuje zejména: hospodářskou a finanční kriminalitu jako je praní špinavých peněz, obchodování s drogami, moderní metody vyšetřování, mezinárodní policejní a soudní spolupráce, atd.).

Výše uvedené předpoklady zahrnují studijní návštěvy členských států EU a příslušných orgánů EU, jako jsou např. Europol a otázku

policejní reformy. Účast na národních a mezinárodních konferencích zaměřených na oblasti složek policejního výcviku. Vytvoření spolupráce mezi vyššími úředníky MPS a příslušnými službami členských států zejména v otázce mezinárodní policejní spolupráce. V neposlední řadě pak praktické krátkodobé peer-to-peer výměny pracovníků.

Problematika policejních vzdělávacích systémů vyžaduje neustálé srovnávání a zpracování. Některé zahraniční policejní vzdělávací systémy jsou v současnosti dostatečně vyzrálé a obsahují řadu prvků, ze kterých je možné čerpat, nebo se jimi inspirovat v dalším vývoji českého policejního školství. V žádném případě se, ale nelze omezit na jednoduché kopírování cizích modelů školství do podmínek profesního školství Policie ČR. Ostatní země mohou nabídnout takové prvky vzdělávání, které se jim dlouhodobě osvědčily a přinášejí praktický užitek, a to nejen pro celé orgány a bezpečnostní složky, ale i pro každého jednotlivce. Jednou z takových možností, je rozšířené zapojení blended learningu do vzdělávacího systému Policie ČR.

Pojem „Blended learning“ nejvýstižněji popisuje Průcha s Veteškou⁴⁴, jde o specifickou formu vzdělávání kombinující klasickou prezenční formu výuky s moderními elektronickými a webovými on-line aplikacemi, zejména e-learningem.

V praxi podnikového vzdělávání se využívají informační a komunikační technologie (kurzy, workshopy a semináře), které poskytnou možnosti a příležitosti k učení a budou vyhovovat vzdělávacím potřebám.

⁴⁴ PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2012. 1. vyd. 294 s. ISBN 978-80-247-3960-1.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5. PŘÍKLADY Z PRAXE VE VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ POLICIE ČR

„Žádná, ani sebekvalitnější střední, vyšší nebo vysoká policejní škola plně nepřipraví absolventa, který je okamžitě a plně připraven plnit úkoly po jejím skončení. Absolvent musí být vybaven teoretickým základem a znalostí metodiky řešení problémů, ale i základních modelů praktických postupů řízení kolektivů, policejních útvarů, bezpečnostních akcí a opatření.“⁴⁵

Zde jsem sestavil několik příkladů publikovaných v českém publicistickém prostředí (v denním tisku, časopisech a z internetu). Tyto příklady velmi dobře ilustrují vztah mezi proklamovanou nutností a nezbytností policisty se neustále a pokud možno systémově vzdělávat a jeho každodenní praxí.

5.1 Příslušníci Policie ČR v zahraničních mírových misích

Policie České republiky, bezpečnostní složka, bez které si bezproblémové fungování státu nelze představit. Pomáhá a chrání občany naší země, jejich majetek a zajišťuje veřejný pořádek včetně prevence trestné činnosti. Kromě toho příslušníci Policie České republiky působí na řadě míst světa v zahraničních mírových operacích.

Oldřich Martinů⁴⁶ pronesl: *„Policie České republiky se velmi široce zapojuje do celé řady zahraničních aktivit a jednou z podstatných zahraničních aktivit je účast policistů a policistek v mírových misích,*

⁴⁵ STRAKATÝ, R. *Nové přístupy ke vzdělávání a rozvoji zaměstnanců – aplikace u Policie ČR*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Univer. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D.

⁴⁶ Genmjr. Mgr. Oldřich Martinů, 6. prezident Policie ČR, ve funkci PP byl v letech 2007 – 2010, v současnosti působí jako náměstek ředitele EUROPOLu pro úsek organizace a řízení.

ať již v rámci OSN, Evropské unie nebo jiných mezinárodních organizací.“

Policie České republiky se do zahraničních mírových operací zapojila v září roku 1999 v Kosovu. Do té doby neexistovala právní úprava, podle které by mohl příslušník Policie České republiky vykonávat svou práci mimo českou republiku a pod vedením cizího státního příslušníka. Z počátku se jednalo o mise zřizované Organizací spojených národů. Od ledna 2003 se policie zapojila také do misí Evropské unie. Čeští policisté sloužili nebo slouží například v Evropě, v Bosně a Hercegovině a v Kosovu, v africké Libérii nebo v asijském Afghánistánu.

Smyslem zahraničních mírových misí našich policistů je také vzájemné prohlubování spolupráce s policejními složkami našich partnerů, kteří do misí své policisty posílají. Neméně důležitou součástí je i získávání nových zkušeností na poli bezpečnostní politiky a zvyšování profesionality a vzdělávání našich policistů. Čeští policisté se těší v zahraničí velkému respektu, jejich práce je vysoce ceněna na všech místech, kde působí a často se dostávají i do vysokých řídicích nebo kontrolních pozic.

Jedním z účastníků mírové mise je policista Radek Hřib. Dozvěděl se o mírových misích ze stránek policejního prezidia, rozhodl se to zkusit. Prošel výběrovým řízením a absolvoval speciální trénink na policejní akademii v norském Oslu, poté odjel do Libérie.

Pokud se příslušník policie ČR rozhodne účastnit mírové mise, projde velmi náročným výcvikem. Musí být jazykově, psychicky i fyzicky vybaven. Policistu čeká i důkladný střelecký výcvik a spolupráce s Armádou České republiky, která pomáhá připravit policisty na působení v zahraničních misích.

ZÁVĚR:

Smyslem zahraničních mírových misí, je sice vymáhání pořádku a bezpečí, vše však musí probíhat bez použití síly. Na mírových misích

nasbírají policisté mnoho zkušeností, které mohou uplatnit i v další činnosti u Policie ČR po návratu do vlasti. Naučí se budovat bezpečnostní systém na základě důvěry a podpory. Vytvoří si široké spektrum kontaktů napříč policejních kolegů z několika zemí a seznámí se i blíže s fungováním armády nejen z ČR. V neposlední řadě si zdokonalí jazykové schopnosti.

5.2 Slovenští policejní učitelé v KÚP

„Ve dnech 31.5.–3.6.2010 se uskutečnilo v gesci Kriminalistického ústavu Praha, s organizačním zajištěním oddělení metodického řízení, přijetí delegace slovenských policejních pedagogů ze Střední odborné školy Policajného zboru v Devínské Nové Vsi.“⁴⁷

Tato akce se konala na základě schváleného plánu mezinárodní spolupráce Kriminalistického ústavu Praha na rok 2010.

Slovenskou delegaci zastupovala mjr. JUDr. Tímea Kováčová (vedoucí předmětového oddělení Kriminalistika SOŠ PZ Devínská Nová Ves), mjr. JUDr. Miloslav Moskal, JUDr. Jaroslav Plunár a Mgr. Ivan Veselka (odborní učitelé předmětového oddělení kriminalistika SOŠ PZ Devínská Nová Ves).

Za Kriminalistický ústav Praha přijetí uskutečnila plk. Mgr. Radka Šimková spolu se svými kolegy JUDr. Vladislavem Černým a Mgr. Milanem Bandasem z oddělení metodického řízení.

Slovenští policejní pedagogové se v rámci tohoto setkání měli seznámit s činností Kriminalistického ústavu Praha. Důležité bylo seznámení s procesem vzdělávání kriminalistických zalců a kriminalistických techniků se zaměřením na znalecké atestační řízení a prolongační řízení kriminalistických techniků. Uskutečnila se i návštěva Vyšší policejní školy MV v Jihlavě, která delegaci seznámila

⁴⁷ BANDAS, M. Slovenští policejní učitelé v KÚP. In: *Kriminalistický ústav Praha* [intranet]. Praha: Krimiinfo, 2010 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://krimiinfo.kup.pcr.cz/index.php/metodicko-pravni/471--slovensti-policejni-ucitele-v-kup>

s obsahem výuky předmětu kriminalistika v základní odborné přípravě a kurzech další odborné přípravy. V prostorách školy se uskutečnilo několik prezentací, vztahujících se k policejnímu vzdělávání obecně, k systému vzdělávání kriminalistických znalců a kriminalistických techniků.

Jihlavští pedagogové si z kolegy ze Slovenska vyměnili informace i zkušenosti. Nejvíce probíranou oblastí bylo vzdělávání policistů základních útvarů v rámci kurzů další odborné přípravy, kteří plní v rámci výjezdu na místo činu prvotní a neodkladné úkony. Nechyběla ani obhlídka prostor, kde podle zpracovaných modelových situací probíhá praktická výuka ohledání místa činu.

Důležitým bodem tohoto setkání bylo téma e-learningu při výuce (specializační kurzy, povinné i další vzdělávací programy), jejichž obsahem je kriminalistickotechnická činnost.

Dne 2.6.2010 byla delegace přijata ředitelem školy a zástupcem ředitele pro věci ekonomické Ing. Milošem Dubou. Ten den se pedagogové přesunuli do areálu „Pouště“, který je využíván pro provádění modelových situací a praktických zaměstnání. Tento areál byl vybudován s minimem financí, přesto s využitím moderních trendů. Po prohlídce areálu se delegace přesunula do areálu bývalého letiště „Komárovice“, které je v současné době využíváno pro modulární kurzy techniky jízdy a pro nácvik použití zbraně z jedoucího vozidla. Prezentoval se předmět Kriminalistika, jehož výuka probíhá u nás i na Slovensku s velmi podobnými základy. Tentýž den delegace navštívila obvodní oddělení v Telči, které patří mezi zrekonstruované služebny v rámci projektu P 1000, prostory tohoto oddělení jsou na velmi vysoké úrovni.

Poslední den se uskutečnila prohlídka areálu i učeben školy, nechyběl ani prostor pro nácvik modelových situací a praktických zaměstnání a automobilového trenažeru.

ZÁVĚR:

Spolupráce policejních škol nejen v oblasti výuky kriminalisticko-technické činnosti by se měla stát nezbytností. Nedílnou součástí spolupráce pro školu by měl být i kontakt se zahraničím. Jednoznačným přínosem těchto pobytů je navázání kontaktů pro další spolupráci. Dojde k výměně zkušeností při stanovení obsahu výuky, využití e-learningu, moderních metod výuky,...

5.3 Seminář CEPOLu k tématu Community policing

„V posledním září 2011 se v lotyšské Rize konal mezinárodní seminář pod hlavičkou CEPOL – Evropské policejní akademie - na téma 'community policing'.“⁴⁸

Evropská policejní akademie (CEPOL) pořádá v jednotlivých evropských zemích ročně desítky seminářů k nejrůznějším tématům a oblastem policejní činnosti.

Tento seminář byl zaměřený na práci s konkrétními cílovými skupinami, a to s mládeží a seniory.

Mládež

Helsinský policista Marko Forss⁴⁹ si uvědomil, že policie opomíjí internetové sociální sítě, které jsou nejen pro finské teenagery naprosto přirozené. Rozhodl se tedy stát „policistou na síti“. Chtělo to jen založit si uživatelské profily na nejpoužívanějších sítích a skrze ně být v bezprostředním kontaktu s jejich uživateli. V dnešní době není mládež už téměř schopná určit hranice mezi skutečnou a virtuální realitou, dění na sociálních sítích má na jejich životy reálné dopady. Přítomnost policistů na síti umožňuje preventivní působení, vytváří pocit bezpečí na

⁴⁸ TOŠOVSKÝ, M. Evropa a community policing. In: *Policista.cz* [online]. Praha, 2011 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://www.policista.cz/clanky/reportaz/evropa-a-community-policing-reportaz-ze-seminare-evropske-policejni-akademie-837/>.

⁴⁹ Marko Forss, jeden ze tří finských policistů, kteří slouží ve virtuálních internetových komunitách,

internetu a umožňuje bezprostředně zasáhnout v případě protiprávního jednání, které se vyskytne.

V Helsinkách tento přístup opravdu funguje, policie má své internetové, kde pracují v současné době tři policisté, kteří se práci věnují na plný úvazek.

Tato práce funguje zejména z těchto důvodů:

- Přímé chatování je pro mládež daleko přijatelnější, jsou sdílnější a ochotnější se se svými problémy svěřit.
- Přítomnost policie na sociálních sítích výrazně ulehčuje rychlé a cílené informování, má velmi dobré preventivní dopady – na projevy šikany a násilí může policie reagovat okamžitě.
- Případů, o nichž se policie dozví internetu, přibývá. Jde především o sexuální zneužívání, šikanu, týrání svěřené osoby,...

Senioři

Druhý příklad prezentovala Soňa Svobodová, toho času školitelka VPŠ Brno, dříve tisková mluvčí a koordinátorka preventivních aktivit Jihomoravského kraje. Projekt, který osobně začínala v roce 2007 v Brně, se týkal práce se seniory.

Trestné činy páchané na seniorech jsou hlavně podvody, krádeže z bytů,... V Brně se před několika lety rozhodli předcházet trestné činnosti páchané na seniorech. Vymysleli velmi efektivní způsob, začali cíleně vzdělávat seniory. Nejvíce ohrožení trestnou činností jsou izolovaní senioři a v silách policie není věnovat se každému zvlášť. Rozhodli se najít mezi seniory jednotlivce, kteří se nechají vyškolit na tzv. „kurzy prevence“. Ti se pak dostanou k těm nejizolovanějším seniorům. Je důležité najít aktivní seniory, kteří se vyškolí a vybaví informativními materiály (letáky, CD s video instrukcemi, dotazníky). V letech 2008 –

2009 dokázali kurýři v Jihomoravském kraji oslovit a informovat téměř tři tisíc seniorů. Informovaní senioři potom rady od kurýrů převedli do praxe (instalace řetízků na dveře, snižování dveřních kukátek,...). O rok později byl projekt zařazen policejním prezidiem mezi celostátně podporované aktivity. Tímto projektem dokázala policie s minimálními prostředky poskytnout důležité informace mnoha seniorům – a množství důležitých informací od nich získala. Senioři (kurýři) mají díky projektu posílený pocit důležitosti a sebevědomí, díky tomu nejsou snadnou kořistí pro zločin. Svým vrstevníkům, přátelům dokáží předat informace z očí do očí a ti si jejich rady vezmou snáze k srdci.

ZÁVĚR:

Semináře tohoto typu jsou přínosem pro všechny strany, mohou převést do praxe již vyzkoušený projekt, vyvarovat se chyb, které na projektu byly časem kolegy z jiné země vychytány. Velkým přínosem těchto seminářů je i navázání kontaktů pro další spolupráci.

5.4 Výměnný program CEPOL

„V rámci mezinárodního výměnného programu CEPOL pro rok 2014 proběhla ve dnech 1.6. - 6.6.2014 zahraniční služební cesta do Finska – do Policejní akademie ve městě Tampere a na policejní základnu v Helsinkách.“⁵⁰

Celý program tohoto týdenního výměnného pobytu byl zaměřen na oblast policejního školství ve Finsku a České republice. Nebyla opomenuta ani oblast přímého výkonu v rámci jednotlivých bezpečnostních složek Finského státu.

⁵⁰ Výměnný program CEPOL. In: *VPŠ a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2014 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=731&Itemid=819.

ZÁVĚR:

Každý stát má vlastní filozofii, jiné metody, jiné zkušenosti. Tyto výměnné pobyty jsou vždy přínosem pro všechny zúčastněné strany. Dojde k navázání potřebných kontaktů i k výměně zkušeností, potřebných pro další rozvoj v policejní práci i v policejním vzdělávání.

5.5 Setkání účastníků v projektu ISEC v Brně

„V rámci programu EU – ISEC (Prevence a boj proti trestní činnosti) proběhlo 20.-23.1.2015 v Brně další z řady plánovaných setkání skupiny expertů v projektu „Využití současných informačních systémů na zvýšení efektivní přeshraniční výměny informací v oblasti prevence proti kriminalitě.“⁵¹

Pracovní setkání bylo zaměřeno na zmapování situace ve výuce problematiky mezinárodní policejní spolupráce v rámci policejního prezidia a v rámci vzdělávacích programů, které poskytuje VPŠ a SPŠ MV v Holešově, kam byl 22. ledna uskutečněn plánovaný výjezd.

Prezentace byly zaměřeny na tato témata:

- všeobecný přehled vzdělávacích aktivit Policie České republiky,
- vzdělávací aktivity pro policisty na kontaktních centrech, potažmo na odborech mezinárodní policejní spolupráce v České republice,
- vzdělávání v rámci krajských ředitelství policie v jednotlivých krajích,
- všeobecný přehled vzdělávacích projektů, které zabezpečuje Kancelář projektů a evropských fondů,
- využití projektů a fondů při zabezpečení vzdělávacích aktivit organizované Krajským ředitelstvím policie Jihomoravského kraje,

⁵¹ Setkání ISEC Brno. In: *VPŠ a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2015 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=785&Itemid=857.

- vzdělávací aktivity a využití fondů EU na společném centru policejní a celní spolupráce s rakouskou stranou Mikulov-Drasenhofen,
- vzdělávací aktivity, materiální zabezpečení a mezinárodní policejní spolupráce VPŠ a SPŠ MV v Holešově,
- vzdělávání v problematice mezinárodní policejní spolupráce v rámci poskytovaných vzdělávacích programů VPŠ a SPŠ MV v Holešově (základní odborná příprava, vyšší odborná škola, kvalifikační a specializační kurzy dalšího vzdělávání).

ZÁVĚR:

Na tomto setkání bylo jasně zjištěno, že neexistuje koncept vzdělávání v oblasti mezinárodní spolupráce a policistů zařazených na společných centrech policejní a celní spolupráce. Taková setkání dokáží posunout vše přímo o krok kupředu, jsou jasně přednesena fakta a dá se s nimi pracovat hned na místě. Mezinárodní setkání jsou důležitá k navázání potřebných kontaktů, k výměně zkušeností, ke zlepšení jazykových schopností a v neposlední řadě právě k odhalení nedostatků ve vzdělávání policie.

5.6 Posttraumatická péče pro příslušníky bezpečnostních sborů – vzdělávání českých odborníků

„Dne 13. 4. 2015 proběhla na Ministerstvu vnitra celodenní vzdělávací akce pro psychology bezpečnostních sborů s americkým expertem dr. Markem Kamenou. Tématem byla psychologická a posttraumatická péče pro příslušníky uniformovaných složek.“⁵²

Akci organizovalo psychologické pracoviště Policejního prezidia ve spolupráci s odborem bezpečnostní politiky MV.

⁵²KVASNIČKOVÁ, M. Posttraumatická péče pro příslušníky bezpečnostních sborů – vzdělávání českých odborníků. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/posttraumaticka-pece-pro-prislusniky-bezpecnostnich-sboru-vzdelavani-ceskych-odborniku.aspx>

Dr. Kamena je bývalý policista, klinický psycholog a odborník v oblasti intervenční pomoci policistům. Od roku 2013 je předsedou Kalifornské psychologické asociace.

Účastníci akce byli seznámeni s posledními poznatky týkajícími se traumatu u policistů a posttraumatické stresové poruchy (PTSP), vyplnili i několik dotazníků, které pak místní psychologové MV zpracovali a budou je předávat psychologům bezpečnostních sborů.

ZÁVĚR:

Takové akce jsou přínosem nejen pro policisty, kteří již něčím takovým prošli, ale i pro ostatní, aby mohl lépe zvládnout podobnou situaci, pokud nastane. V tomto případě je k nezaplacení i odborník, který byl sám policistou a nasbíral mnoho zkušeností u nás i v zahraničí. Zná velmi dobře policejní práci, proto může pomoci více než kdokoli jiný.

5.7 Jazyková stáž

„Ve dnech 15.6. – 19.6. 2015 proběhl týdenní pobyt na policejní škole v Sulzbachu-Rosenbergu.“⁵³

V rámci tohoto pobytu absolvovali studenti z ČR různé přednášky v němčině, testovali simulátor na řízení auta, který má policistům pomoci, aby se v reálu vyvarovali zbytečných chyb. Výuka probíhala denně od 7:00 - 16:30. Pro studenty byl vymyšlen i odpočinkový program.

ZÁVĚR:

Jazyková stáž je pro studenty policejních škol výborným prostředkem pro zdokonalení v jiném jazyce. Také jako možnost navázat již ve škole možné budoucí pracovní vztahy. Vyzkouší si jiný vzdělávací systém a mohou porovnat jejich výhody či nevýhody.

⁵³ NÁHLÍKOVÁ, Monika. Jazyková stáž. In: *VPS a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2015 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=836&Itemid=88.

5.8 V Praze proběhla největší evropská konference forenzních věd

„V Kongresovém centru v Praze byla dne 7. září 2015, slavnostně zahájena konference forenzních věd EAFS 2015 (European Academy of Forensic Science), kterou pořádal Kriminalistický ústav Praha Policie ČR (KÚP) z pověření Evropské sítě forenzních institucí (ENFSI). Akce se konala pod záštitou policejního prezidenta, ministra vnitra, předsedy AV ČR a rektorů Univerzity Karlovy a VŠCHT Praha“⁵⁴

Do Prahy přijelo téměř 1000 delegátů z celého světa (odborníci z forenzních laboratoří, soudní lékaři, akademičtí pracovníci a studenti univerzit). Uskutečnilo se 350 přednášek a 14 tematických workshopů.

Tato konference rok od roku roste všemi směry, vydobyla své místo mezi světovými forenzními kongresy. Tento kongres proběhl pod názvem „Pushing boundaries“, což v překladu znamená „Boříme hranice“.

Forenzní věda se rychle mění a posouvá kupředu, objevují se nové postupy analýz, využívají se nové technologie, narůstá mezinárodní spolupráce. Tato věda posunula hranice policejní práce, zkoumání důkazních materiálů velice urychluje vyšetřování trestné činnosti.

ZÁVĚR:

Tyto konference mají několikaletou tradici, jejich největším přínosem je shluk odborníků a světových špiček v oboru, během pár dní se dá posbírat obrovské kvantum informací, předávají se zkušenosti, budují se pracovní vztahy. Tento kongres opět dokázal, jak je důležitá pro policejní práci moderní věda a její aplikace nejen do činnosti policie ale i justice.

⁵⁴SRNKOVÁ, P. V Praze probíhá největší evropská konference forenzních věd. In: *Kriminalistický ústav Praha* [intranet]. Praha: Krimiinfo, 2015 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z <http://krimiinfo.kup.pcr.cz/index.php/mez-spol/44-enfsi/1310-v-praze-probiha-nejvetsi-evropska-konference-forenznich-ved>

5.9 Speciální kurz MEPA 2015

„Od 14. do 18. září 2015 VPŠ a SPŠ v Holešově hostila českou část Speciálního kurzu MEPA pro problematiku cizinecké a pohraniční policie členských států této organizace.“⁵⁵

Na zahájení kurzu pozvání přijali vysocí představitelé MEPY, ředitel Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, vedení školy i zástupci Služby cizinecké policie a Odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání. V rámci tohoto programu si policisté vyměnili poznatky i zkušenosti ze své práce. Proběhly přednášky o aktuální situaci v oblasti imigrační politiky, část programu byla věnována prezentaci vzdělávání VPŠ a SPŠ MV v Holešově. Uskutečnil se i výjezd všech účastníků na letiště Brno-Tuřany.

ZÁVĚR:

Výhodou takovýchto kurzů je bez pochyby setkání s odborníky z vysoce postavených organizací, se kterými lze probrat problematiku daného oboru a být si jistí, že jde o fundované názory. Zkušenosti těchto lidí jsou v daném oboru k nezaplacení. Jednoznačným přínosem je také navázání mezinárodních vztahů a ty jsou v oblasti cizinecké a pohraniční policie potřeba nejvíce ze všech policejních oblastí.

Přínosy celoživotního vzdělávání

Ať již policista absolvuje během své služby výměnné pobyty, konference, workshopy, kurzy, bude o mnoho zkušeností bohatší. Pro policejní práci jsou zkušenosti to nejcennější a dnes je mnoho možností, jak se k nim dostat dříve než vlastním sbíráním. Nabídky policejního vzdělávání urychlí a zdokonalí policejní práci, a tím i kariérní růst.

⁵⁵ Speciální kurz MEPA. In: *VPŠ a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2015 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=850&Itemid=898.

6. KOMPARATIVNÍ ANALÝZA

Komparativní analýza byla zpracována v rámci vzdělávání jak nově příchozích policistů, tak i celoživotního vzdělávání policistů v EU. Pro analýzu byly vybrány některé evropské země: Česká republika, Slovensko, Polsko, Německo, Rakousko, Maďarsko a Řecko. Do všech zmíněných zemí byly na kompetentní místa poslány 2 dotazníky, z nichž se zpracovaly následující materiály.

6.1 Dotazník – zajišťování vzdělávání v policejních sborech

Otázka č.1: Jaké typy výcvikových a vzdělávacích subjektů využívá Váš policejní sbor pro zajištění vzdělávání a výcviku policistů?

ČR:

- Základní vzdělání (vzdělání 2. kvalifikační úrovně) a Základní odborná příprava - (VPŠ a SPŠ MV). Cílová skupina není omezena dosaženým stupněm vzdělání, tzn. že ke studiu mohou být zařazeni jak absolventi vysokých škol, tak absolventi vyšších odborných škol i absolventi středních škol, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou, jde o studium policistů, kteří jsou přijati do služebního poměru k PČR a ustanoveni na služební místa podle § 22 odst. 4 zák.č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- Studium pro 3. kvalifikační úroveň - VPŠ a SPŠ MV – Vyšší odborné studium (obory bezpečnostně právní činnost a dopravně bezpečnostní činnost, pro příslušníky Policie ČR zařazeným v 6. a 7. tarifních třídách (titul Dis.) a Policejní akademie ČR – presenční nebo kombinované studium - 3. roky (titul Bc.)
- Studium 4. kvalifikační úrovně – Vysokoškolské studium na Policejní akademii ČR nebo na vysoké škole v rámci ČR: 2 roky v návazném studiu na bakalářský studijní program a absolvent

obdrží titul Mgr. pro příslušníky Policie ČR zařazeným v 9. a vyšších tarifních třídách

- následné odborné vzdělávání: v rámci škol VPŠ a SPŠ MV, Vzdělávací zařízení policie ČR a Policejní akademie ČR

NĚMECKO:

- Základní vzdělání (vzdělání 2. kvalifikační úrovně – dříve vzdělání středních policejních kádřů) v rámci bavorské Policie, následuje jmenování policistou (Polizemeister)
- Studium pro 3. kvalifikační úroveň (dříve vzdělání vyšších příslušníků Policie) v oboru Policie na Vysoké odborné škole pro veřejnou správu a právo Bavorska. Absolvent obdrží diplom „Specialista veřejné správy“ (úroveň bakalář) a je jmenován policejním komisařem
- Studium 4. kvalifikační úrovně (dříve vzdělávání vedoucích policistů) na Německé vysoké policejní škole (DHPol) v Münsteru, absolvent obdrží magisterský diplom a je jmenován policejním radou
- následné odborné vzdělávání v rámci Vzdělávacího institutu bavorské policie v Ainringu

ŘECKO:

- Škola řecké policie - odborného vzdělávání pro důstojníky (TEME a TEMA)
- Národní bezpečnostní - postgraduální úroveň vysokých důstojníků
- Vysoká škola policejních strážníků
- Vysoká škola policejních poručíků

RAKOUSKO:

- Národní policejní centrála Vídeň je určena pro ženy a muže policejní služby
- Základním výcvikem prochází všichni nově přijatí policisté

Otázka č. 2: Jaké typy vzdělání tyto vzdělávací subjekty poskytují a v jaké délce? (například požadovaný stupeň vzdělání, celoživotní vzdělávání apod.)

ČR

- Vzdělávací proces pro 2. kvalifikační úroveň: 4 týdny - denní studium nebo kombinované studium (VPŠ a SPŠ MV). Na tento vzdělávací program navazuje specializační kurz v délce pěti měsíců, případně jiný specializační kurz
- Studium pro 3. kvalifikační úroveň: 3 roky kombinované nebo denní studium
- Studium pro 4. kvalifikační úroveň: 2 roky kombinované nebo denní studium
- následné odborné vzdělávání: podle druhu vzdělávacího kurzu, stanoveno vzdělávací institucí

NĚMECKO:

- Vzdělávací proces pro 2. kvalifikační úroveň: 30 měsíců pro policisty ve věku od 17 do 25 let a 20 měsíců pro policisty od 24 do 35 let věku
- Studium pro 3. kvalifikační úroveň: 3 roky pro studující bez základního policejního vzdělání a 2 roky pro absolventy 2. kvalifikační úrovně
- Studium pro 4. kvalifikační úroveň: délka obnáší celkem 2 roky za předpokladu absolvování 3. kvalifikační úrovně

- následné odborné vzdělávání trvá zpravidla 1_2 týdny, ale může i podstatně déle podle potřeby

ŘECKO:

- Škola řecké policie – 3 roky
- Národní bezpečnostní škola – 3 roky
- Vysoká škola policejních strážníků jde o studium o 5 semestrech, rozdělené do tří školních let
- Vysoká škola policejních poručíků jde o studium o 8 semestrech, rozdělené do čtyř školních let

RAKOUSKO:

- Národní policejní centrála Vídeň zajišťuje studium pro přípravu policistů a trvá dva roky
- 3. a 4. kvalifikační úroveň odpovídá studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách

Otázka č. 3: Pro jakou cílovou skupinu tyto vzdělávací subjekty výuku zajišťují? (policisté, civilní zaměstnanci policie, zaměstnanci veřejné správy apod.)

ČR:

- 2. kvalifikační úroveň: Policisté, kteří budou ustanoveni na služební místa, která charakterem pracovní náplně nevyžadují užší vymezení odborné bezpečnostní specializace, Pořádková, dopravní a cizinecká policie a pro policisty SKPV před dalším specializačním odborným studiem
- 3. kvalifikační úroveň: příslušníci Policie ČR zařazení v 6. a 7. tarifních třídách, nižší vedoucí funkcionáři a pracovníci kriminální policie

- 4. Kvalifikační úroveň: vedoucí funkcionáři a pracovníci Policie ČR zařazeným v 9. a vyšších tarifních třídách

NĚMECKO:

- 2. kvalifikační úroveň: střední úroveň policistů o oblasti pořádkové, dopravní a pohotovostní policie
- 3. kvalifikační úroveň: nižší vedoucí funkcionáři u pořádkové a kriminální policie
- 4. Kvalifikační úroveň: vyšší vedení

ŘECKO:

- Škola řecké policie - pro důstojníky (TEME a TEMA), oddělení pro další vzdělávání vyšších důstojníků, oddělení pro další vzdělávání důstojníků, seržantů a strážníků, oddělení pro zvláštní policejní výcvik
- Národní bezpečnostní škola představuje nejvyšší úroveň vzdělávací soustavy řecké policie, postgraduální úroveň vysokých důstojníků (např. plukovník), a také příslušníky řecké armády, řecké pobřežní stráže, řeckého požárního sboru a úředníky, (kteří získali vysokoškolské vzdělání) pracujících v ministerstvech a veřejných služeb širokého veřejného sektoru
- Vysoká škola policejních strážníků
- Vysoká škola policejních poručíků

RAKOUSKO:

- Národní policejní centrála Vídeň je určena pro ženy a muže policejní služby

Otázka č. 4: Jak je strukturované vstupní vzdělávání pro nově nastupující policisty? (Praktická a teoretická část, modelové situace atd.)

ČR:

- 2. kvalifikační úroveň:
 - Vzdělávací program je zpracován předmětově – je zaveden předmět právo a předmět základy policejních činností, v něm jsou bloky služby pořádkové policie, služby dopravní policie, ústavní pořádek ČR, služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů, trestní a správní odpovědnost, povinnosti policisty podle zákona o PČR
 - Praktický výcvik: Základy praktické činnosti, přípravy k použití zbraně, střelecký výcvik, manipulace se zbraní, ukládání zbraní
 - Osobnostní výchova: profesní etika a zdravotnické přípravy, sebeobrana, tělocvik
- 3. kvalifikační úroveň:
 - Nauka o právu, dopravní službě, manažerské techniky a společenské vědy a řízená odborná praxe
 - Právní věda se zaměřením na ústavní právo, policejní právo, trestní právo, správní právo a metodologie
- 4. kvalifikační úroveň:
 - Policejní akademie ČR – Policejní management a kriminalistika a Bezpečnostně strategická studia, vysokoškolská příprava specialistů policejní a bezpečnostní činnosti a pro výkon řídicích funkcí v policejní praxi

NĚMECKO:

- 2. kvalifikační úroveň:
 - Právo: policejní právo, zaměstnanecké právo, trestní právo, procesní právo, dopravní předpisy
 - Praktický výcvik: Základy praktické činnosti v nasazení, jízdní dovednosti, Informační technologie, kriminalistika, střelecký výcvik
 - Osobnostní výchova: Politická výchova, komunikace, řešení konfliktních situací, sebeobrana, angličtina, tělocvik
- 3. kvalifikační úroveň:
 - Právní věda se zaměřením na ústavní právo, policejní právo, trestní právo, správní právo a metodologie
 - Policejní management se zaměřením na kriminalistiku, nasazení, dopravu, společenské vědy a techniky nasazení
- 4. kvalifikační úroveň:
 - všeobecná policejní věda
 - ekonomika
 - organizace a personální management
 - dopravní problematika
 - mezinárodní právo
 - základy kriminální strategie
 - kriminologie
 - organizační psychologie
 - krizový management

ŘECKO:

- Škola řecké policie - zvláštní policejní výcvik

- Národní bezpečnostní škola - program bezpečnosti řízení a trestní vědy
- Vysoká škola policejních strážníků - Široká škála kurzů zaměřených na bezpečnost dopravy, veřejné bezpečnosti, sebeobrana
- Vysoká škola policejních poručíků - Široká škála kurzů zaměřených na bezpečnost dopravy, veřejné bezpečnosti, sebeobrana

RAKOUSKO:

- Národní policejní centrála Vídeň - policejní důstojník ("výkonný zaměstnanec").

Otázka č. 5: Jaký je poměr mezi praktickou částí a teorií u vstupního vzdělávání pro nové policisty?

ČR:

- 2. kvalifikační úroveň: ZOP 6 měsíců + 3 měsíce odborná praxe
- 3. kvalifikační úroveň: 3 roky (4 týdny praxe v 1 a 2 ročníku)
- 4. kvalifikační úroveň: 2 roky (1 týden výcvikový kurz)

NĚMECKO:

- 2. kvalifikační úroveň: 2x praktika na policejní stanici. Po prvním roce čtyřtýdenní praxe, po dvou letech tříměsíční praxe
- 3. kvalifikační úroveň: 3x praktika vždy po 6 měsících během studia
- 4. kvalifikační úroveň: praxe proběhne po určení budoucího služebního zařazení před započítáním samotného studia na budoucím místě působení

ŘECKO:

- Škola řecké policie – 3 roky
- Národní bezpečnostní škola – 3 roky
- Vysoká škola policejních strážníků jde o studium o 5 semestrech, rozdělené do tří školních let
- Vysoká škola policejních poručíků jde o studium o 8 semestrech, rozdělené do čtyř školních let
- praxe proběhne po určení budoucího služebního zařazení před započítáním samotného studia na budoucím místě působení

RAKOUSKO:

- Národní policejní centrála se zakončí titulem policejní důstojník ("výkonný zaměstnanec"). Studium obsahuje teoretická školení v bezpečnostním výkonném vzdělávacím centru, stejně jako stáže na policejní stanici. Školení je zpočátku dočasná servisní smlouva na 24 měsíců. Prvních dvanáct měsíců zaměstnanosti ("základní výcvik") činí školení měsíční poplatek 50,29% ze mzdy.

Otázka č. 6: Jaké jsou vstupní požadavky nástupu do vstupního vzdělávání pro nové policisty?

ČR:

- Státní příslušnost ČR
- Minimální věk 18 let
- Trestní bezúhonnost
- pro 2. a 3. kvalifikační úroveň: min. středoškolské vzdělání - maturita
- splnění přijímacích zkoušek

- lékařské doporučení

NĚMECKO:

- Státní příslušnost SRN
- Minimální věk 17 let
- Maximální věk 26 let (výjimky jsou možné směrem výše)
- Minimální výška osoby: 165 cm (výjimky možné)
- pro 2. kvalifikační úroveň: maturita (srovnatelná s „vyučením“ v ČR)
- pro 3 kvalifikační úroveň: maturita (opravňující ke studiu vysoké školy)
- doporučení od náborového policejního poradce, který zkoumá rodinný původ žadatele
- splnění přijímacích zkoušek
- lékařské doporučení

ŘECKO:

- Státní řecká příslušnost
- minimální věk 18 let
- pro 3 kvalifikační úroveň: maturita (opravňující ke studiu vysoké školy)
- splnění přijímacích zkoušek
- lékařské doporučení

RAKOUSKO:

- státní rakouská příslušnost
- minimální věk 18 let
- oprávnění řízení vozidel pro třídu B
- splnění vojenské či civilní služby
- čistý výpis z rejstříku trestů
- splnění přijímacích zkoušek (fyzické i písemné)
- lékařské doporučení

6.2 Dotazník – vyšší policejní vzdělání

1) *Jaká je nejvyšší vzdělávací instituce, která připravuje policisty ve vaší zemi?*

- **ČR:** Policejní akademie ČR v Praze
- **Slovensko:** Akademie Policejního sboru v Bratislavě
- **Rakousko:** Vysoká odborná škola ve Wiener Neustadtu
- **Maďarsko:** Národní univerzita pro veřejnou službu v Budapešti
 - Fakulta policejní
 - Fakulta veřejné správy
 - Fakulta vojenská
- **Polsko:** Policejní akademie v Szczytno

2) *Vzdělávání, které poskytujete je pouze profesního charakteru nebo je uznávané i v civilní sféře?*

- **ČR:** Ano
- **Slovensko:** Ano
- **Rakousko:** Částečně ano – obsah vzdělání je téměř výhradně zaměřen na policejní činnost
- **Maďarsko:** Ano
- **Polsko:** Ano

3) *Poskytuje vaše vzdělávací instituce stupeň vzdělání podle ISCED?*

- **ČR:** Ano
- **Slovensko:** Ano
- **Rakousko:** Ne
- **Maďarsko:** Ano
- **Polsko:** Ano

4) *Jaký mohou absolventi vašich škol používat akademický titul?*

- **ČR:** Bc., Mgr., Ph.D.
- **Slovensko:** Bc., Mgr.
- **Rakousko:** B.A. (Bachelor of Arts), M.A. (Master of Arts)
- **Maďarsko:** B.A., MSc., M.A., MSc.
- **Polsko:** B.A., M.A., Ph.D.

5) *Je vaše vzdělávací instituce samostatná nebo je součástí ministerstva vnitra či policie?*

- **ČR:** Samostatná – zřizovatelem je MV ČR
- **Slovensko:** Samostatná – zřizovatelem je MV SR
- **Rakousko:** Samostatná (soukromá vysoká škola, Policie zde zřídila studijní obor)
- **Maďarsko:** Samostatná
- **Polsko:** Samostatná – zřizovatelem je Ministerstvo vnitra a administrativy Polské republiky

6) *Hospodaří vaše instituce s vlastním rozpočtem nebo je financována z jiných zdrojů?*

- **ČR:** Samostatná rozpočtová organizace MV ČR
- **Slovensko:** Samostatná rozpočtová organizace MV SR
- **Rakousko:** Samostatný rozpočet
- **Maďarsko:** Samostatná kapitola ve státním rozpočtu + vlastní příjmy
- **Polsko:** Samostatná rozpočtová organizace Ministerstva vnitra a administrativy + vlastní příjmy (EU projekty)

7) *Studují u vás i příslušníci jiných bezpečnostních sborů?*

- **ČR:** Ano
- **Slovensko:** Ano
- **Rakousko:** Ano
- **Maďarsko:** Ano
- **Polsko:** Ano

8) *Mohou u vás studovat i civilní studenti?*

- **ČR:** Ano
- **Slovensko:** Ano
- **Rakousko:** Ano
- **Maďarsko:** Ano
- **Polsko:** Ano

9) *Kdo stojí v čele vaší instituce, jak je jmenovaný a komu je za svou činnost odpovědný?*

- **ČR:** Rektor, který je jmenovaný prezidentem republiky a zodpovídá se akademickému senátu a ministrovi vnitra
- **Slovensko:** Rektor, který je jmenovaný prezidentem republiky a zodpovídá se akademickému senátu a ministrovi vnitra
- **Rakousko:** Ředitel, který je odpovědný kolegiu školy a spolkové zemi Dolní Rakousko
- **Maďarsko:** Rektor, který je jmenovaný a odvolaný akademickým senátem za podmínky souhlasu skupiny zmocněnců MV, MO a MS
- **Polsko:** Rektor, který je jmenován a je odpovědný ministru vnitra a administrativy

6.3 Shrnutí výsledků a vyhodnocení analýzy

V první části analýzy byl položen dotaz, který měl objasnit vzdělávání policistů v České republice a dalších zemích EU. Cestou mezinárodní policejní spolupráce byly osloveny různé země, s žádostí o odpovědi na položené dotazy. Ne všude jsem s dotazníkem uspěl a do výčtu, tak byly zařazeny čtyři země (ČR, SRN, Rakousko a Řecko), které zaslaly relevantní odpovědi a informace.

První otázkou bylo jaké typy výcvikových a vzdělávacích subjektů využívá policejní sbor, pro zajištění vzdělávání a výcviku policistů. Základní policejní výcvik pro nově příchozí policisty se zásadně odlišuje, kdy každá země si stanoví interní priority a zejména délku tohoto studia. V ČR k tomuto studiu přistupují všichni nově přijatí policisté bez rozdílu dosaženého vzdělání. Podobné je to i u policie v německém Bavorsku. U rakouské policie prochází policisté přípravným kurzem v rámci podřízené správy a vykonávají studium u Národní policejní centrály ve Vídni. Studium třetí a čtvrté kvalifikační úrovně už je ve všech hodnocených zemích určeno pro policisty vyššího zařazení, nebo na vedoucích úrovních. Jedná se o vyšší odborné studium, případně o vysokoškolské studium. Následné odborné vzdělávání a specializační kurzy jsou řešeny pomocí zavedených policejních škol nebo výcvikových středisek. Do těchto kurzů se přihlašují policisté buď na základě vlastní iniciativy nebo cestou příslušných služebních funkcionářů v rámci nutné kvalifikace nebo rekvalifikace.

Ve druhé otázce jsem zjišťoval jaký typ a v jaké délce je poskytováno vzdělávání policistům. I v této oblasti panuje mezi jednotlivými státy značný rozdíl. Zatímco v ČR prochází policisté pouze základní odbornou přípravou v délce 1 měsíce a na toto navazující specializační kurz v délce 5-ti měsíců, v SRN je to 20 až 30 měsíců. V Rakousku uvádějí délku studia 2 roky a Řecko dokonce tříleté studium. Již z porovnání mezi ČR a SRN je patrné, jaký rozdíl je v jednotlivých zemích kladen na připravenost policistů před jejich

nástupem do praxe samotné. Pro třetí kvalifikační stupeň, je studium téměř shodné ve všech zemích. Většinou se jedná o vyšší odborné či bakalářské studium v délce tří let. Stejně tak i v případě vysokoškolských studií. Zde uvádí rozdíl pouze Řecko, kde je studium pro policisty na vysoké policejní škole odlišné.

Ve třetí otázce jsem zjišťoval, pro jakou cílovou skupinu je vzdělání a výuka zajištěna. V této oblasti je patrné přiblížení nebo shoda u všech zjišťovaných států. V základním vzdělávání jde o policisty zařazené jako strážníky, tj. policisty přímého výkonu služby v dopravní a pořádkové policii. Pro třetí kvalifikační úroveň jde o vzdělávání pracovníků s odborností, tj. pracovníků kriminální služby, vzdělávání nižších a středních důstojníků a funkcionářů. Ve čtvrté kvalifikační úrovni jde o vzdělávání určené pro vysoké policejní manažery a důstojníky.

Ve čtvrté otázce jsem se pokusil zjistit strukturu vzdělávacích kurzů pro policisty. V této otázce jsem bohužel nezískal plnohodnotné odpovědi ze všech dotazovaných zemí. Přímé srovnání, tak snese pouze příprava v ČR a SRN. Základní příprava nově přijatých policistů, ale ve všech zemích obsahuje teoretickou i praktickou část. Každá země, ale přistupuje k jednotlivým částem odlišně. V teoretické části studia, je důraz kladen zejména na výuku práva, zákonů a předpisů, v praktické části pak na používání zbraně a střelecký výcvik. V dalších úrovních studia na policejních školách, již jde především o teoretickou odbornou přípravu dle zvoleného druhu studia.

Pátá otázka je navazující na předchozí a měla zjistit jaký je poměr mezi teoretickou a praktickou částí studia. Z Rakouska a Řecka jsem se pouze dozvěděl délku studia, s tím, že v Rakousku je praktická část vykonávána formou stáže na policejní stanici. K přímému srovnání je zde k dispozici pouze ČR a SRN. Zde rozdíl v teoretické části studia činní propastných 18 měsíců v neprospěch České republiky. V praktické části výuky už rozdíl není natolik markantní a mezi ČR a SRN činní pouhý

jeden měsíc. Zde je třeba dodat, že výuka v SRN je rozdělena do dvou let.

V poslední otázce jsem se snažil zjistit, jaké jsou vstupní požadavky nástupu pro nové policisty. Na tomto místě panuje mezi jednotlivými zeměmi největší shoda. Pro přijetí k policii je ve všech oslovených zemích nutná státní příslušnost a bezúhonnost. Dále věk min. 18 let, kromě SRN, kde ke studiu přijmou uchazeče v 17-ti letech, kteří následně nastoupí službu u německé policie. Stejně je to i s požadavky na uchazeče, kteří musí úspěšně absolvovat lékařskou prohlídku a získat lékařské doporučení a následně projít a splnit přijímací zkoušky. Stejně tak, je ve všech uvedených zemích po nově nastupujících policistech vyžadováno splnění podmínky dosaženého minimálně středoškolského vzdělání s maturitou.

Cílem této analýzy bylo zjistit stav a úroveň policejního vzdělávání v jednotlivých zemích Evropské unie. Zatímco profil studenta v základním policejním vzdělávání je téměř shodný, neboť ve své podstatě vychází z požadavků na nově přijaté policisty, úroveň a délka studia je značně rozlišná. Požadavky na absolventy a samotné studium je dáno právě rozlišností nejen zemí, ale jejich kultur a požadavků. Sám ve své praxi spolupracuji s policisty zejména z Rakouska a SRN, ale i dalších států a mohu říci, že jejich znalosti jsou na vysoké úrovni, avšak způsob výkonu policejní praxe je mnohdy zcela zásadně odlišný. Toto může být dáno především rozdílnými zákony a funkcemi daného aparátu, ale i sem se promítají rozdíly ve vzdělávání policistů. Zatímco v západních zemích EU se klade důraz na základní přípravu nových policistů, v ČR je vysoká poptávka po následném odborném nebo doplňkovém vzdělávání a to zejména právě ze strany policistů v přímém výkonu služby. Ve všech hodnocených zemích fungují vzdělávací instituce různých úrovní a stupně vzdělání. Jaké jsou možnosti vyššího policejního vzdělávání, představuji v druhé části analýzy.

Cílem druhé části analýzy, bylo zjistit a porovnat stav vyššího policejního vzdělávání v ČR a okolních státech. Do souboru byly zahrnuty země, které poskytly relevantní odpovědi na vznesené dotazy.

Výsledkem druhé části analýzy, je možnost konstatování, že ve všech okolních evropských zemích fungují vysoké školy, které poskytují vzdělání v oblasti bezpečnostních složek. Vzdělání na těchto školách je uznávané i v civilní sféře a studující policisté mají, tak zajištěné vysokoškolské vzdělání i pro dobu, kdy opustí práci v bezpečnostní organizaci. S výjimkou Rakouska všechny ostatní školy poskytují vzdělání, které je v souladu s mezinárodní standardní klasifikací vzdělávání ISCED. Studenti těchto škol získávají akademický titul, čímž dosahují stanovené úrovně vzdělání ve formálním vzdělávacím systému. Ve všech zemích jsou tyto školy samostatným subjektem, se samostatným finančním rozpočtem, kdy opět mimo Rakouska je zřizovatelem těchto institucí státní orgán, potažmo příslušné Ministerstvo vnitra.

Ve všech těchto školách, je vzdělávání přístupné nejen policistům, ale i pracovníkům jiných bezpečnostních sborů a organizací, ale v neposlední řadě zde mají možnost studovat i civilní studenti, tj. zájemci o studium, kteří nejsou ve služebním nebo obdobném pracovním poměru. Naopak studium na těchto školách, jim do budoucna umožňuje najít uplatnění právě v bezpečnostních a ozbrojených složkách.

V čele těchto vysokých škol stojí rektor, který je jmenován prezidentem příslušné země a opět výjimku zde tvoří Rakousko, kde školu řídí ředitel.

Závěrem lze tedy konstatovat, že v současné době mají jak policisté, tak i civilní uchazeči možnost se vzdělávat na vysokých školách v bezpečnostních oborech a zejména v institucích s dlouholetou tradicí a vysokým studijním kreditem, který odpovídá současnému evropskému standardu a požadavkům na vzdělávání. Všechny zmíněné země nabízejí téměř srovnatelné možnosti ve vyšším policejním vzdělávání.

Závěr

Cílem této diplomové práce byl detailní popis a charakteristika současného vzdělávacího systému Policie České republiky a možnosti dalšího vzdělávání policistů. Důkladným studiem popsané problematiky jsem si vytvořil ucelený názor na vzdělávání policistů a policejní školství. Systém vzdělávání zaměstnanců Policie ČR je v současném 21. století již velmi propracovaný a má snahu pružně reagovat na aktuální potřeby evropských a českých bezpečnostních složek.

Ke své práci jsem využíval jednak praktických, ale i teoretických zkušeností, jak z pozice svého povolání policisty, tak i studenta andragogiky. Při vzdělávání policistů se více než kde jinde uplatňuje koncept celoživotního učení, neboť právě policisté musí s ohledem na svou rozsáhlou pracovní aktivitu, být neustále připraveni reagovat.

V první části práce jsem přinesl pohled na situaci, jaký význam a roli má vzdělávání v životě policistů a proč je zde potřeba celoživotního vzdělávání. Ve druhé kapitole jsem představil vzdělávací systém Policie ČR a jeho vzdělávací zařízení. Věnuji se analýze nejdůležitějších vzdělávacích policejních škol. Kapitulu uzavírá pojednání o reformě policejního školství. Třetí kapitola přináší pohled do vybraných částí odborného vzdělávání a přípravy policistů na výkon náročných policejních činností v souladu s vyšetřováním závažné trestné činnosti. Čtvrtá kapitola se zabývá novými možnostmi vzdělávání policistů, které jim přináší možnosti moderní globální společnosti. Uvedl jsem příklady mezinárodní vzdělávací spolupráce a představil nejvýznamnější mezinárodní instituce, které se zabývají vzděláváním bezpečnostních složek a s nimiž Česká republika spolupracuje. Poslední část diplomové práce v její praktické části zakončuji výčtem příkladů dobré praxe ze vzdělávání policistů, tak jak byly publikovány v českých denících, časopisech nebo internetu. Komparativní analýza přináší

ucelený pohled na vzdělávání v policejních sborech a vyšší policejní vzdělání v rámci jednotlivých států Evropské unie.

Policie České republiky se řadí mezi nejpočetnější a nejvýznamnější organizace v České republice, a proto by mělo být vzdělávání jednou z jejích nejdůležitějších oblastí, ve které se mohou její zaměstnanci rozvíjet. Vzdělávací systém policie je založen na vysokém odborném standardu a má možnosti a prostředky nabídnout stávajícím i nově příchozím policistům příležitost pro jejich vzdělávání. Úskalím policejního vzdělávání je poměrně malá informovanost a nezájem policistů účastnit se vzdělávacích kurzů. Po dobu mé 15-leté policejní kariéry, jsem se osobně setkal s poměrně malým množstvím vzdělávacích programů, kurzů a školení. Domnívám se, že na vině je poměrně malá prezentace nabízených vzdělávacích kurzů a programů a nezájem služebních funkcionářů vysílat policisty do vzdělávacích kurzů.

Diplomová práce je orientovaná do oblasti celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky a možnostem studia policistů v rámci rezortních, nerezortních a mezinárodních vzdělávacích institucí.

Soupis použité české literatury a pramenů

1) Tištěné zdroje

BANDAS, M. *Kriminalistický ústav Praha a policejní vzdělávání*. S. 43-48. In: PLECITYÝ, V. a kol. *Vysokoškolské vzdělávání policistů pro 21. století : sborník z mezinárodní konference konané dne 15.-17.9.1999*. Praha : Policejní akademie České republiky, 1999. 1. vyd., 278 s. ISBN 80-7251-022-3.

BARTOŇKOVÁ, H. *Firemní vzdělávání*. Praha: Grada, 2010. 1. vyd. 208 s. ISBN: 978-80-247-2914-5

BORSKÁ, I. *Několik poznámek k reflexi nové vzdělávací reality v podmínkách Policie ČR a resortu vnitra*. S. 107-109. IN: *Perspektivy vysokoškolského vzdělávání policie: mezinárodní konference*, 4. 12. 2007. Praha: Police history, 2008. 1. vyd., 142 s. ISBN 978-80-86477-41-1.

HRONÍK, F. *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*. Praha: Grada, 2006. 1. vyd. 240 s. ISBN: 978-80-247-1457-8

JELÍNEK, J. *Organizovaný zločin – trestněprávní, trestněprocesní a kriminologické aspekty*. Praha: Leges, 2015. 1. vyd. 152 s. ISBN: 978-80-7502-068-0.

Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky. In: . Praha, 2008, MV-1651-1/VO-

MACEK, P. *Ke změnám v obsahovém zaměření vysokoškolského vzdělávání policistů v návaznosti na vývoj této profese a potřeby společnosti*. S. 165-166. In: PLECITYÝ, V. a kol. *Vysokoškolské*

vzdělávání policistů pro 21. století : sborník z mezinárodní konference konané dne 15.-17.9.1999. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. 1. vyd., 278 s. ISBN 80-7251-022-3.

MUŽÍK, J. *Andragogická didaktika*. Praha: Codex Bohemia, 1998. 1. vyd., 271 s. ISBN 80-85963-52-3.

MUŽÍK, J. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 1. vyd. 263 s. ISBN: 978-80-7357-738-4

OHEROVÁ, J. *Česko-anglický policejní slovník*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 1. vyd. 308 s. ISBN: 978-80-7478-823-9.

Pravidla českého pravopisu, Praha: Euromedia Group, 2014. 1. vyd. 472 s. ISBN: 978-80-242-4609-3

PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: Úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2006. 2. vyd. 272 s. ISBN 80-7178-944-5.

PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2012. 1. vyd. 294 s. ISBN 978-80-247-3960-1.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995. 1. vyd. 293 s. ISBN 80-7178-029-4.

SOULEIMANOV, E. *Organizovaný zločin*. Praha: Auditorium, 2012. 1. vyd. 144 s. ISBN: 978-80-87284-27-8

STRAKATÝ, R. *Nové přístupy ke vzdělávání a rozvoji zaměstnanců – aplikace u Policie ČR*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Univer. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D.

ŠTÁBLOVÁ, R. *Drogová problematika jako součást vysokoškolského vzdělávání policistů*. S. 185-186. In: PLECITÝ, V. a kol. *Vysokoškolské vzdělávání policistů pro 21. století : sborník z mezinárodní konference konané dne 15.-17.9.1999*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. 1. vyd., 278 s. ISBN 80-7251-022-3.

ŠUGÁR, J., BORSKÁ, I., LUKÁČOVÁ, A. *Distanční vzdělávání v podmínkách Policejní akademie ČR v Praze: možnosti a perspektivy*. Brno : Tribun EU, 2008. 1. vyd., 166 s. ISBN 978-80-7399-667-3.

TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem*. Olomouc: Anag, 2012. 2. vyd. 672 s. ISBN: 978-80-7263-752-2.

VEGRICHTOVÁ, B. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 1. vyd. 320 s. ISBN: 978-80-7380-427-5.

2) On-line zdroje

BANDAS, M. *Slovenští policejní učitelé v KÚP*. In: *Kriminalistický ústav Praha* [intranet]. Praha: Krimiinfo, 2010 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://krimiinfo.kup.pcr.cz/index.php/metodicko-pravni/471-slovensti-policejni-ucitele-v-kup>

Evropská policejní akademie. In: *Policejní akademie ČR* [online]. Praha, 2006 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.polac.cz/eu/cepol.html>

KARAFFA, V. *Vzdělávání v bezpečnostním systému České republiky*, *Vojenské rozhledy*, 2014, roč. 23 (55), č. 4, s. 63-74, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 [online]. [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: www.vojenskerozhledy.cz

KOUŘIL, K. Kriminalistickotechnické vzdělávání ve Vyšší policejní škole MV v Pardubicích. In: *Kriminalistický ústav Praha* [intranet]. Praha: Krimiinfo, 2012 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://krimiinfo.kup.pcr.cz/index.php/metodicko-pravni/1089-kriminalistickotechnicke-vzdelavani-ve-vyssi-policejni-skole-mv-v-pardubicich>

KVASNIČKOVÁ, M. Posttraumatická péče pro příslušníky bezpečnostních sborů – vzdělávání českých odborníků. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/posttraumaticka-pece-pro-prislusniky-bezpecnostnich-sboru-vzdelavani-ceskych-odborniku.aspx>

LANGER, I., MARTINŮ, O. *Reforma policie - služba v nových podmínkách*. [online]. [cit. 7.1.2016]. Praha, Dostupné z: <http://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-cz-pdf.aspx>.

NÁHLÍKOVÁ, Monika. Jazyková stáž. In: *VPŠ a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2015 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=836&Itemid=888.

Oddělení policejního vzdělávání. In: *Ministerstvo vnitra: VPŠ a SPŠ MV* [Intranet]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-06]. Dostupné z: <http://web.mv.cz/ovsps/skoly.htm>

O Evropské policejní akademii. In: *European Police College* [online]. Budapešť [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <https://www.cepol.europa.eu/cs>
PARLENTE, A. Shrnutí výroční zprávy za rok 2014. In: *European Police College* [online]. Budapešť, 2014 [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <https://www.cepol.europa.eu/cs>

Příslušníci Police ČR působí v zahraničních mírových misích. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/http://www.mvcr.cz/clanek/videozpravodajstvi-prislusnici-police-cr-pusobi-v-zahranicnich-mirovych-misich.aspx>

Setkání ISEC Brno. In: *VPŠ a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2015 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=785&Itemid=857.

Skupina mezinárodního policejního vzdělávání. In: *Ministerstvo vnitra: OBVPV* [Intranet]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: http://web.mv.cz/ovsps/OMPV/index_mezinarodni.htm

Speciální kurz MEPA. In: *VPŠ a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2015 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=850&Itemid=898.

SRNKOVÁ, P. V Praze probíhá největší evropská konference forenzních věd. In: *Kriminalistický ústav Praha* [intranet]. Praha: Krimiinfo, 2015 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://krimiinfo.kup.pcr.cz/index.php/mez-spol/44-enfsi/1310-v-praze-probiha-nejvetsi-evropska-konference-forenznich-ved>

TOŠOVSKÝ, M. Evropa a community policing. In: *Policista.cz* [online]. Praha, 2011 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://www.policista.cz/clanky/reportaz/evropa-a-community-policing-reportaz-ze-seminare-evropske-policejni-akademie-837/>.

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. In: *Policie ČR* [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-policejního-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx>

Výměnný program CEPOL. In: *VPŠ a SPŠ MV v Holešově* [online]. Holešov, 2014 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: http://www.spshol.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=731&Itemid=819.

Vzdělávání a výcvik policistů. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [intranet]. Praha, 2015 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/472/-12437.html.

Vzdělání, klíč k profesionalitě. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/>

Přílohy

Dotazník č. 1) – zajišťování vzdělávání v zahraničních policejních sborech

Doplňte odpovědi:

Otázka č. 1:

Jaké typy výcvikových a vzdělávacích subjektů využívá Váš policejní sbor pro zajištění vzdělávání a výcviku policistů?

- Základní vzdělání (vzdělání 2. kvalifikační úrovně)
- Studium pro 3. kvalifikační úroveň
- Studium 4. kvalifikační úrovně
- Následné odborné vzdělávání

Otázka č. 2:

Jaké typy vzdělání tyto vzdělávací subjekty poskytují a v jaké délce? (například požadovaný stupeň vzdělání, celoživotní vzdělávání apod.)

- Vzdělávací proces pro 2. kvalifikační úroveň:
- Studium pro 3. kvalifikační úroveň:
- Studium pro 4. kvalifikační úroveň:
- Následné odborné vzdělávání

Otázka č. 3:

Pro jakou cílovou skupinu tyto vzdělávací subjekty výuku zajišťují? (policisté, civilní zaměstnanci policie, zaměstnanci veřejné správy apod.)

- 2. kvalifikační úroveň:
- 3. kvalifikační úroveň:
- 4. kvalifikační úroveň:

Otázka č. 4:

Jak je strukturované vstupní vzdělávání pro nově nastupující policisty? (Praktická a teoretická část, modelové situace atd.):

- 2. kvalifikační úroveň:
- 3. kvalifikační úroveň:
- 4. kvalifikační úroveň:

Otázka č. 5:

Jaký je poměr mezi praktickou částí a teorií u vstupního vzdělávání pro nové policisty?

- 2. kvalifikační úroveň:
- 3. kvalifikační úroveň:
- 4. kvalifikační úroveň:

Otázka č. 6:

Jaké jsou vstupní požadavky nástupu do vstupního vzdělávání pro nové policisty?

Dotazník č. 2) - Vyšší policejní vzdělávání

Doplňte odpovědi:

- 1) Jaká je nejvyšší vzdělávací instituce, která připravuje policisty?
- 2) Vzdělávání, které poskytuje je pouze profesního charakteru nebo je uznávané i v civilní sféře?
- 3) Poskytuje tato instituce stupeň vzdělání podle ISCED?
- 4) Mohou absolventi používat nějaký ve Vaší zemi používaný akademický titul?
- 5) Je tato instituce samostatná nebo součástí ministerstva vnitra či policie?
- 6) Hospodaří tato instituce s vlastním rozpočtem nebo je financována z jiných zdrojů?
- 7) Studují zde i příslušníci jiných bezpečnostních sborů?
- 8) Mohou zde studovat i civilní studenti?
- 9) Kdo stojí v čele instituce, jak je jmenovaný a komu je za svou činnost odpovědný?

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Roman Strakatý

Obor: Andragogika

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Vzdělávání a rozvoj zaměstnanců Policie ČR

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 80

Celkový počet stran příloh: 2

Počet titulů české literatury a pramenů celkem: 20

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 20

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D.